

NBP

Narodowy Bank Polski

Październik 2019 r.

Informacja o kartach płatniczych II kwartał 2019 r.

Październik 2019 r.

Informacja o kartach płatniczych II kwartał 2019 r.

Spis treści

1. Streszczenie	1
2. Liczba kart płatniczych	3
2.1. Ogólna liczba kart	3
2.2. Karty płatnicze w podziale na rodzaje według systemów kartowych	4
2.3. Karty płatnicze w podziale na rodzaje według sposobu rozliczania transakcji	5
2.3.1. Karty debetowe	5
2.3.2. Karty kredytowe	6
2.3.3. Karty obciążeniowe	8
2.3.4. Karty przedpłacone	8
2.4. Karty płatnicze w podziale na rodzaje według technologii zapisu danych	9
2.5. Karty płatnicze zbliżeniowe	11
3. Transakcje z wykorzystaniem kart płatniczych	13
3.1. Liczba transakcji	13
3.2. Wartość transakcji	15
3.3. Transakcje bezgotówkowe	16
3.3.1. Dane pochodzące z sektora bankowego	16
3.3.2. Dane od agentów rozliczeniowych	18
3.4. Transakcje zbliżeniowe kartami płatniczymi	21
4. Infrastruktura rynku kart płatniczych	24
4.1. Bankomaty	24
4.2. Akceptanci	26
4.3. Punkty handlowo-usługowe	26
4.4. Terminale POS	27
4.5. Punkty oferujące wypłaty sklepowe (<i>cash back</i>)	28
Załącznik 1. Liczba kart płatniczych	31
Załącznik 2. Liczba transakcji kartami	32
Załącznik 3. Wartość transakcji kartami	33
Załącznik 4. Bezgotówkowe oraz gotówkowe transakcje kartami płatniczymi	34
Załącznik 5. Karty płatnicze zbliżeniowe	35
Załącznik 6. Wypłaty gotówki w bankomatach oraz wypłaty sklepowe (<i>cash back</i>)	36
Załącznik 7. Rynek akceptacji kart płatniczych wg danych od agentów rozliczeniowych	37
Spis wykresów	38

1. Streszczenie

Na koniec II kwartału 2019 r. znajdowało się na rynku polskim 42,1 mln kart płatniczych, to jest o 404 tys. kart więcej niż w marcu br. (wzrost o 1%). Podstawową kategorią kart w Polsce są karty debetowe (79,6%). Łączna liczba kart debetowych wyniosła 33,5 mln szt. i zwiększyła się o 380 tys. (wzrost o 1%). Drugą kategorią kart najczęściej spotykanych w Polsce są karty kredytowe (13,9%), których łączna liczba wyniosła w Polsce 5,83 mln szt. Liczba kart kredytowych na przestrzeni II kwartału 2019 r. zmniejszyła się o 34 tys. (spadek o 0,6%).

Charakterystycznym zjawiskiem obserwowanym na rynku polskim jest dalszy wzrost liczby kart zbliżeniowych. Na koniec czerwca 2019 r. w Polsce było ich 36,1 mln szt. Na przestrzeni kwartału liczba kart zwiększyła się o 698 tys. szt. Na koniec II kwartału 2019 r. udział kart zbliżeniowych w ogólnej liczbie kart płatniczych osiągnął poziom 85,7% (w poprzednim kwartale było to 84,9%).

Według danych z banków, w II kwartale 2019 r. odnotowano wzrost liczby oraz wartości transakcji przeprowadzonych przy użyciu kart płatniczych. Przeprowadzono 1,6 mld transakcji kartami płatniczymi (wzrost o 15%) o łącznej wartości 200,8 mld zł (wzrost o 14%). W II kwartale 2019 r. pojedyncza transakcja dokonana przy użyciu karty płatniczej wynosiła średnio 124,7 zł (w poprzednim kwartale 125 zł). Karta płatnicza posłużyła klientom na przestrzeni kwartału do realizacji transakcji zarówno gotówkowych, jak i bezgotówkowych średnio 38 razy na przestrzeni kwartału (w poprzednim kwartale 34 transakcje).

W II kwartale 2019 r. przy użyciu kart przeprowadzono 1,4 mld transakcji bezgotówkowych, co w porównaniu do poprzedniego kwartału stanowiło wzrost o 15%. Transakcje bezgotówkowe stanowiły 89,1% łącznej liczby wszystkich transakcji kartami (pozostałe 10,9% wszystkich transakcji stanowiły transakcje gotówkowe, czyli wypłaty z bankomatów, kas banku lub wypłaty sklepowe (*cash back*)). Wartość transakcji bezgotówkowych wyniosła 92,7 mld zł (co stanowi wzrost o 16% w porównaniu do poprzedniego kwartału). Karta płatnicza została wykorzystana do realizacji płatności bezgotówkowych średnio 34 razy (w poprzednim kwartale 30 razy). Pojedyncza płatność bezgotówkowa wynosiła średnio 64,6 zł (w poprzednim kwartale 64,1 zł).

Warto podkreślić, że liczba terminali w Polsce w ostatnich miesiącach stale wzrasta. Od końca grudnia 2017 r. (w ciągu ostatnich 18 miesięcy) przybyło 220 tys. dodatkowych urządzeń. Na koniec czerwca 2019 r. liczba terminali POS na rynku polskim wynosiła 853,2 tys., czyli w kwartale przybyło 31,1 tys. nowych urządzeń, co stanowi wzrost o 4%.

Na przestrzeni II kwartału 2019 r., liczba działających akceptantów wyposażonych w terminale POS zwiększyła się do poziomu 372,7 tys. (wzrost o 5%). Nastąpił także wzrost liczby punktów handlowo-usługowych, które są przystosowane do akceptacji kart płatniczych. Na koniec czerwca

2019 r. punktów tego typu było 613,9 tys., czyli w porównaniu do marca br. więcej o 23,3 tys. (wzrost o 4%).

Rozwój rynku akceptacji następuje także pod względem przystosowania do korzystania przez klientów z płatności zbliżeniowych. Na podstawie danych pozyskanych przez NBP od agentów rozliczeniowych, na koniec czerwca 2019 r. w Polsce było 853 tys. terminali akceptujących instrumenty płatnicze wyposażone w funkcję zbliżeniową. Warto podkreślić, że w Polsce wszystkie dostępne na rynku terminale POS są przystosowane do obsługi kart zbliżeniowych. Wskaźnik udziału terminali zbliżeniowych do wszystkich urządzeń typu POS od marca 2019 r. wynosi 100%. W II kwartale 2019 r. średnia wartość pojedynczej transakcji zbliżeniowej wyniosła 54 zł (w poprzednim kwartale wynosił 53 zł).

Agenci rozliczeniowi w II kwartale 2019 r. zrealizowali 1,4 mld transakcji bezgotówkowych na łączną kwotę 85,7 mld zł. W II kwartale 2019 r. zarówno liczba, jak i wartość transakcji była znacząco większa niż w kwartale poprzednim. Odnotowano w odniesieniu do liczby wzrost o 13% oraz w odniesieniu do wartości wzrost o 12%.

Odmianą kategorią płatności bezgotówkowych obsługiwanych przez agentów rozliczeniowych są płatności w Internecie. W II kwartale 2019 r. kartami płatniczymi w Internecie zrealizowano 25,5 mln transakcji, co w porównaniu do kwartału poprzedniego oznaczało wzrost o 3%. Wartość łączna transakcji w internecie opiewała na kwotę 3,3 mld zł, czyli była o 38 mln zł większa niż w kwartale poprzednim (wzrost o 1%).

Na koniec czerwca 2019 r. w Polsce było 22.808 bankomatów. Na przestrzeni II kwartału 2019 r. liczba bankomatów wzrosła o 140 urządzeń (wzrost o 0,6%). Trend spadkowy liczby bankomatów odnotowany we wcześniejszych okresach został zatrzymany. Transakcji wypłat z bankomatów było 163,4 mln, tj. nastąpił wzrost o 10% w porównaniu do kwartału poprzedniego. Łączna wartość wypłat wyniosła 88,1 mld zł, co w porównaniu do kwartału poprzedniego oznacza wzrost o 12%. Wzrosła liczba transakcji przypadająca średnio na jeden bankomat do poziomu 79 transakcji. Wypłata w bankomacie średnio wynosiła 539 zł, czyli była wyższa niż w kwartale poprzednim (529 zł).

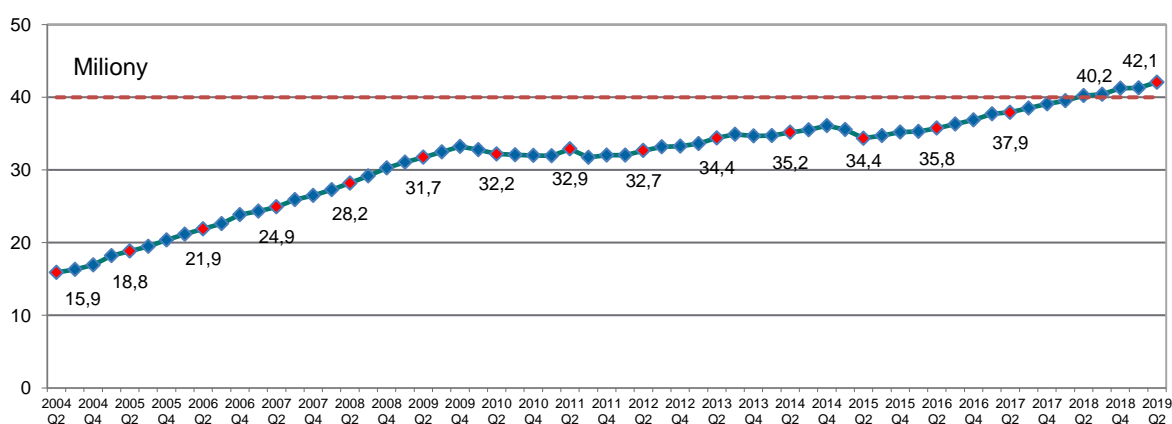
Na koniec czerwca 2019 r. placówek handlowo-usługowych, w których klienci mogli zrealizować usługę wypłaty sklepowej, było 223,2 tys. Na przestrzeni kwartału liczba tych placówek zwiększyła się o 11,8 tys. (wzrost o 6%). Natomiast klienci w II kwartale 2019 r. zainicjowali o 14% więcej transakcji wypłaty sklepowej w porównaniu do kwartału poprzedniego. I tak, zarejestrowano 5,1 mln wypłat na łączną kwotę 610 mln zł (wzrost o 14%). Pojedyncza wypłata sklepowa opiewała średnio na kwotę 120 zł.

2. Liczba kart płatniczych

2.1. Ogólna liczba kart

Według danych z banków, na koniec czerwca 2019 r. na polskim rynku znajdowało się w obiegu 42,1 mln kart płatniczych, to jest o 403,6 tys. kart więcej niż w marcu 2019 r., co stanowiło wzrost o 1%. Obserwowana od lat tendencja wzrostowa spowodowała, iż liczba kart na przestrzeni ostatnich 14 lat wzrosła ponad 2,5-krotnie (wykres nr 2.1).

Wykres 2.1 Liczba kart płatniczych (w mln szt.) w Polsce na koniec kolejnych kwartałów od 2004 r.

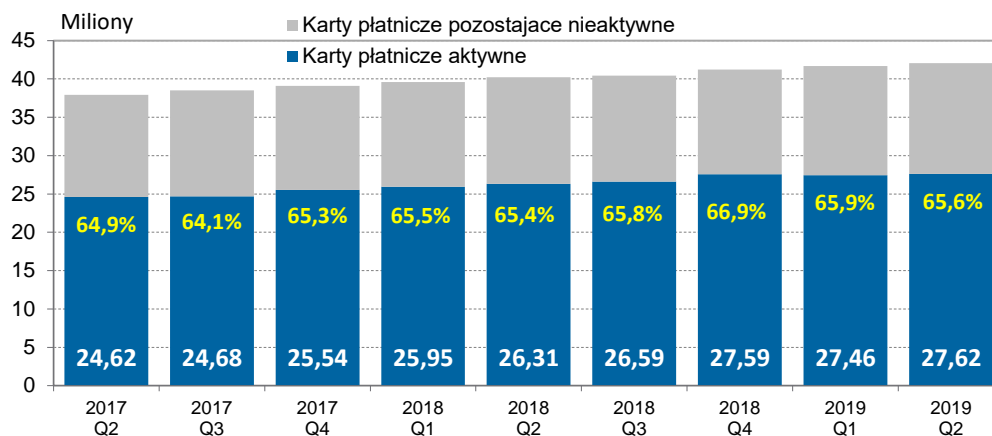

Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

W II kwartale br. zanotowany został spadek liczby aktywnych kart płatniczych, tj. takich, którymi w ciągu ostatniego kwartału została dokonana co najmniej jedna transakcja gotówkowa bądź bezgotówkowa. Na koniec czerwca 2019 r. liczba aktywnych kart płatniczych wyniosła 27,6 mln szt., co stanowi 65,6% wydanych kart płatniczych klientom (zarówno biznesowym, jak i prywatnym).

Oznacza to, że blisko 2/5 wydanych w Polsce kart płatniczych pozostaje nieaktywna (wykres nr 2.2). Liczba aktywnych kart płatniczych w porównaniu z końcem marca br. zwiększyła się o 165 tys. szt. (wzrost o 0,6%).

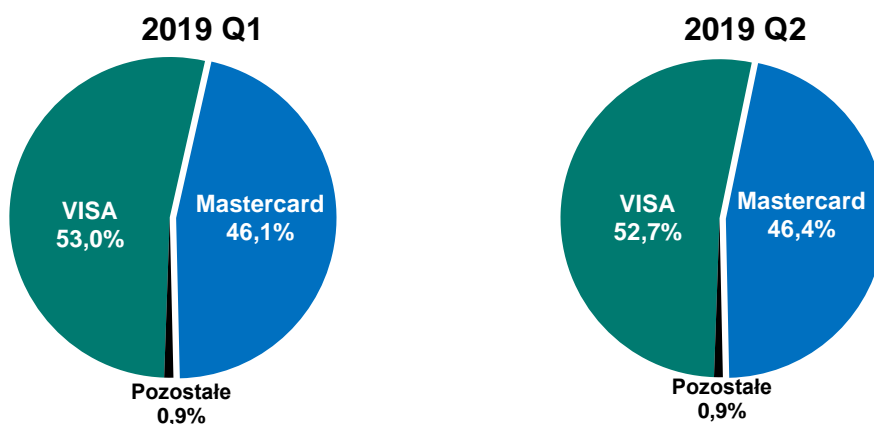
Wykres 2.2 Liczba kart płatniczych aktywnych (w mln szt.) oraz ich udział procentowy w ogólnej liczbie kart wyemitowanych w Polsce na koniec kolejnych kwartałów od II kwartału 2017 r.

2.2. Karty płatnicze w podziale na rodzaje według systemów kartowych

Pozycję dominującą na rynku polskim, jeśli chodzi o organizacje płatnicze z logo, których są wydawane karty płatnicze, nadal utrzymuje organizacja VISA, do której należy 52,7% wydanych w Polsce kart płatniczych, natomiast drugie miejsce – z 46,4% udziałem w rynku – zajmuje organizacja Mastercard, co zaprezentowano na wykresie nr 2.3. W II kwartale 2019 r. udział kart Mastercard wzrósł się o 0,3 punktu procentowego, a udział kart Visa spadł 0,3 punktu procentowego. Na koniec czerwca 2019 r. udział pozostałych kart, w tym głównie kart własnych banków, wyniósł 0,9%.

Wykres 2.3 Struktura wydanych kart według poszczególnych systemów kartowych - stan na koniec I i II kwartału 2019 r.

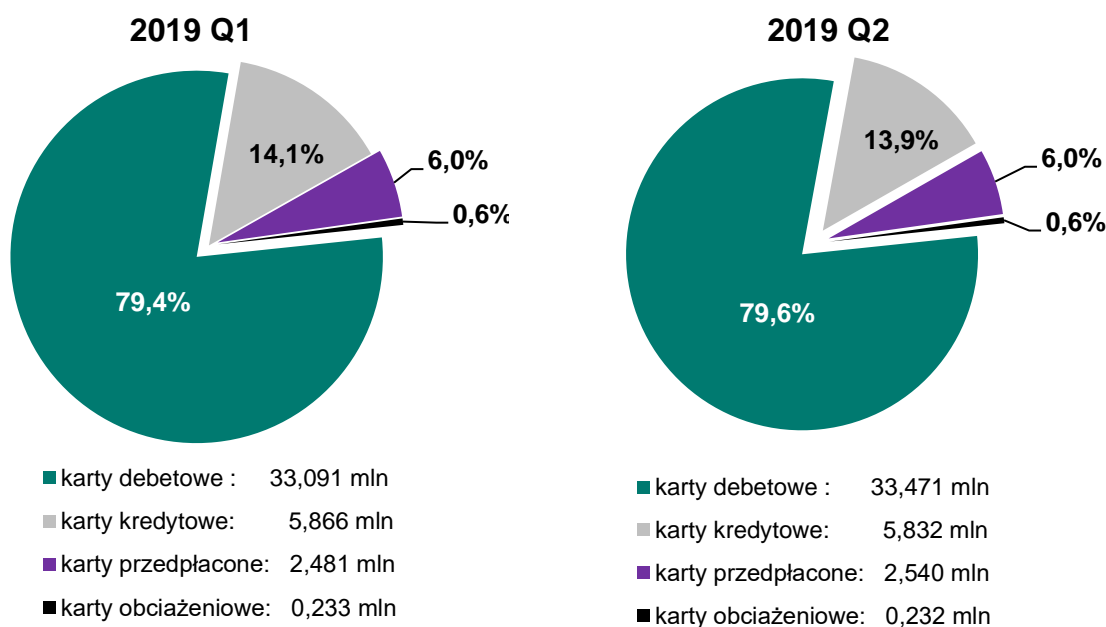

Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

2.3. Karty płatnicze w podziale na rodzaje według sposobu rozliczania transakcji

Strukturę wydanych kart w podziale na karty debetowe, kredytowe, przedpłacone i obciążeniowe na koniec I i II kwartału 2019 r. przedstawiono na wykresie nr 2.4. Podobnie jak we wcześniejszych okresach, spośród wydanych kart największy udział (79,6%) miały karty debetowe, których na koniec czerwca 2019 r. było 33,5 mln szt., a na drugiej pozycji (13,9%) znalazły się karty kredytowe w liczbie 5,8 mln szt. Karty przedpłacone, których na koniec czerwca br. było w obiegu 2,5 mln szt., posiadały 6% udziału w rynku. Najmniej liczną kategorią obecną na rynku są karty obciążeniowe, których w obiegu było 232 tys., co stanowiło 0,6% udziału w rynku.

Wykres 2.4 Struktura wydanych kart w podziale na karty debetowe, kredytowe, obciążeniowe oraz przedpłacone - stan na koniec I i II kwartału 2019 r.

Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

2.3.1. Karty debetowe

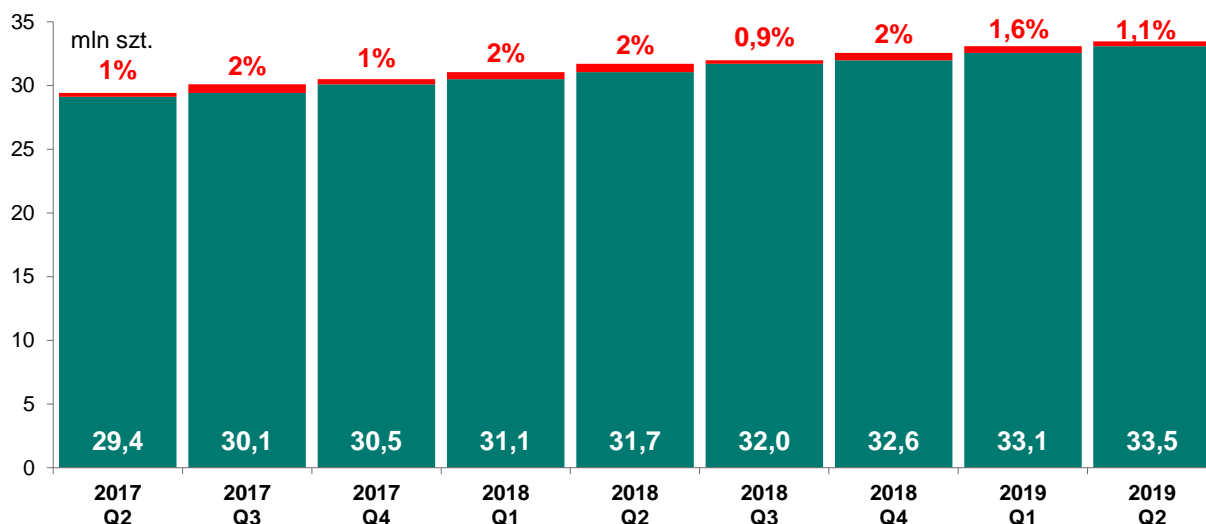
Karty debetowe charakteryzują się tym, iż umożliwiają dokonywanie zakupów lub wypłatę gotówki tylko do wysokości środków zgromadzonych na rachunku bankowym. Transakcje wykonywane przy użyciu kart debetowych (z wyjątkiem transakcji realizowanych z wykorzystaniem funkcji zbliżeniowej w trybie off-line) są autoryzowane, tzn. że przy każdym użyciu karty weryfikowana jest karta płatnicza i posiadacz karty (np. przez podanie kodu PIN) oraz dostępność środków zgromadzonych na rachunku bankowym. Karty debetowe są wydawane przez większość banków standardowo w pakiecie do każdego otwieranego rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego.

Liczba kart płatniczych

W II kwartale 2019 r. liczba kart debetowych wyniosła 33,5 mln szt., czyli w porównaniu do kwartału poprzedniego zwiększyła się o 380 tys. (wzrost o 1,1%) (wykres nr 2.5). Udział kart debetowych w rynku kart płatniczych stanowi zdecydowanie dominującą część i wyniósł 79,6% (na przestrzeni kwartału zwiększył się o 0,2 punktu procentowego).

Wykres 2.5 Liczba kart debetowych na koniec kolejnych kwartałów od II kwartału 2017 r.

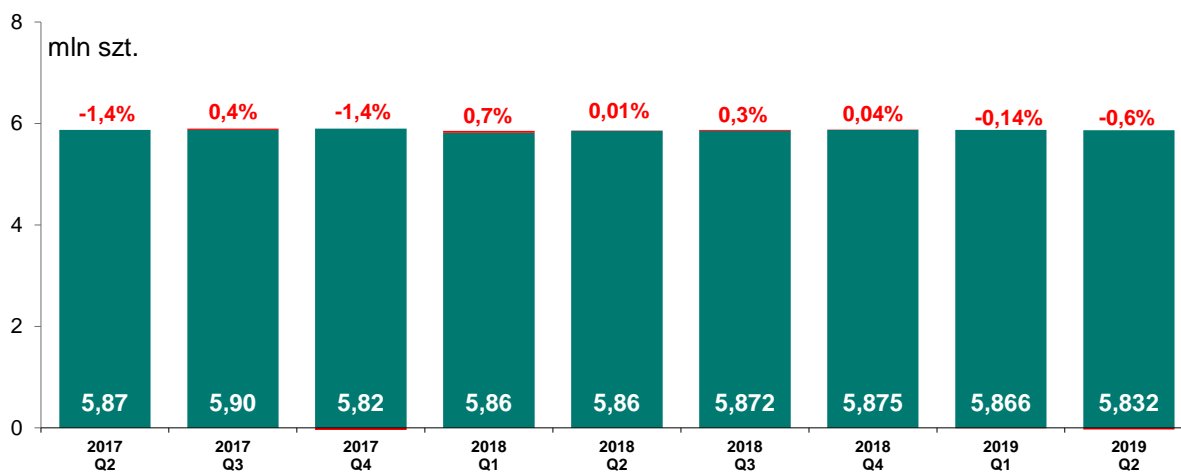
Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

2.3.2. Karty kredytowe

Drugie pod względem liczebności są karty kredytowe. Są to karty umożliwiające posiadaczowi skorzystanie z oferowanego przez bank limitu kredytowego. Zazwyczaj banki wyznaczają tzw. okres bezodsetkowy, w którym klient może dokonywać płatności, korzystając z nieoprocentowanego kredytu. Na okres bezodsetkowy składa się miesięczny okres rozliczeniowy (28-31 dni) i okres na spłatę zadłużenia bez odsetek (około 20-25 dni, w zależności od banku i rodzaju karty). Posiadanie karty kredytowej nie wiąże się z koniecznością otwarcia rachunku bieżącego w banku wydającym kartę kredytową.

Na koniec czerwca 2019 r. łączna liczba kart kredytowych wyniosła 5,8 mln szt. W II kwartale 2019 r. liczba kart kredytowych w stosunku do końca poprzedniego kwartału zmniejszyła się o 34,1 tys., co stanowiło spadek o 0,6% (wykres nr 2.6).

Wykres 2.6 Liczba kart kredytowych na koniec kolejnych kwartałów od II kwartału 2017 r.

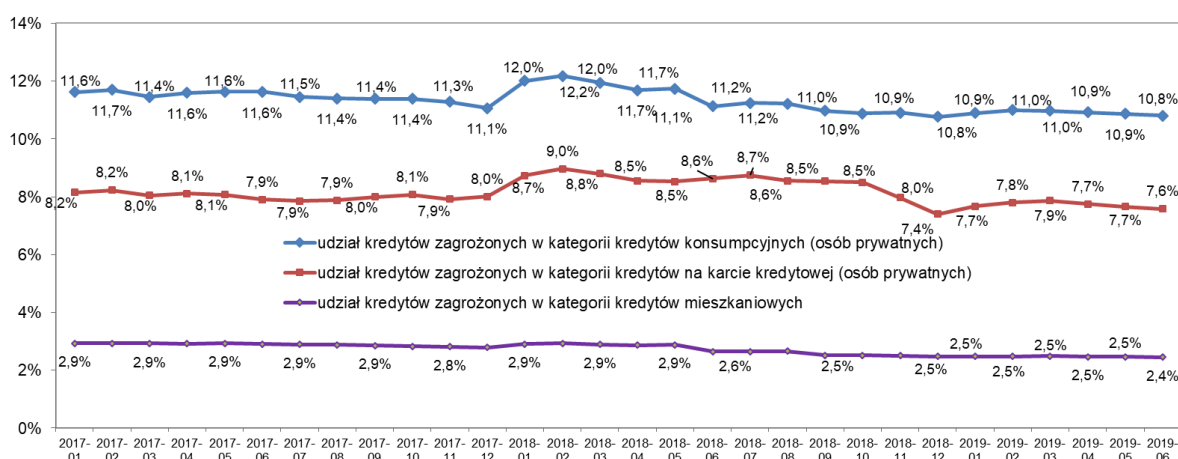

Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

Na koniec czerwca 2019 r. w Polsce wartość kredytów zaciągniętych na karty kredytowe wyniosła 15,051 mld zł, od końca marca br. zwiększyła się o 666 mln zł (wzrost o 4,6%).

Równocześnie na koniec czerwca 2019 r. wskaźnik udziału kredytów zagrożonych w ogólnej wartości kredytów udzielonych za pośrednictwem kart kredytowych wyniósł 7,6% (czyli był niższy niż w marcu 2019 r., gdy wynosił 7,9%). Wielkość wskaźnika kredytów zagrożonych na kartach kredytowych na przestrzeni kolejnych miesięcy od stycznia 2017 r. przedstawiono na wykresie nr 2.7.

Wykres 2.7 Wskaźniki udziału kredytów zagrożonych w wybranych kategoriach kredytów w kolejnych miesiącach od stycznia 2017 r.

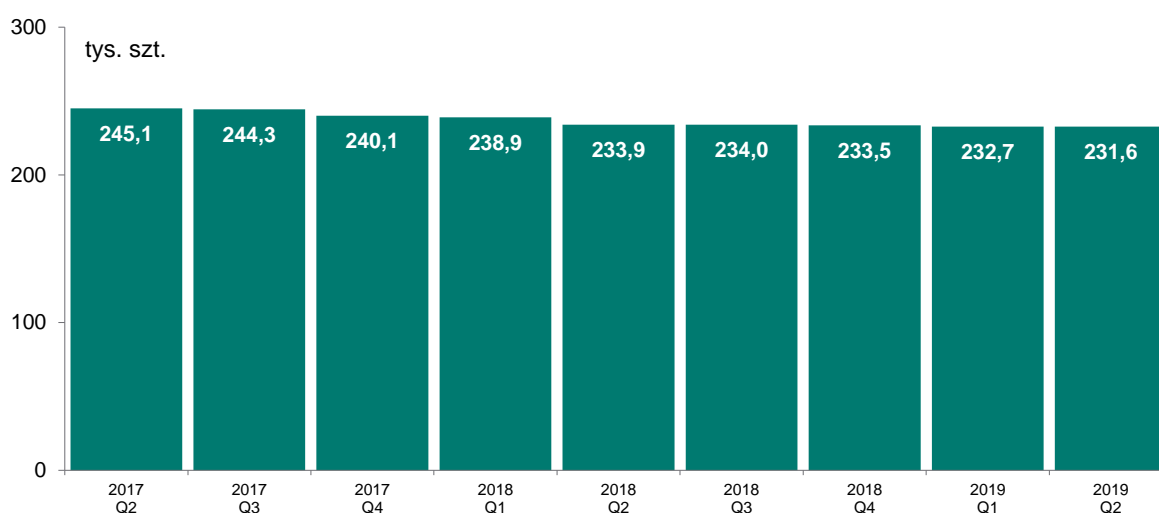
Źródło: Departament Stabilności Finansowej, NBP

2.3.3. Karty obciążeniowe

Karty obciążeniowe (zwane również „charge”) pozwalają na korzystanie z przyznanego miesięcznego limitu kredytowego. Rachunek posiadacza karty obciążeniowej jest obciążany przez bank – z reguły raz w miesiącu – kwotą należności wykorzystania limitu kredytowego. Na koniec czerwca 2019 r. liczba kart obciążeniowych wynosiła 231,6 tys. szt. i od marca br. zmniejszyła się o 1 tys. szt. (wykres nr 2.8). Udział kart typu charge w rynku kart płatniczych wyniósł 0,6%, czyli pozostał bez zmian w porównaniu do poprzedniego kwartału.

Wykres 2.8 Liczba kart obciążeniowych na koniec kolejnych kwartałów od II kwartału 2017 r.

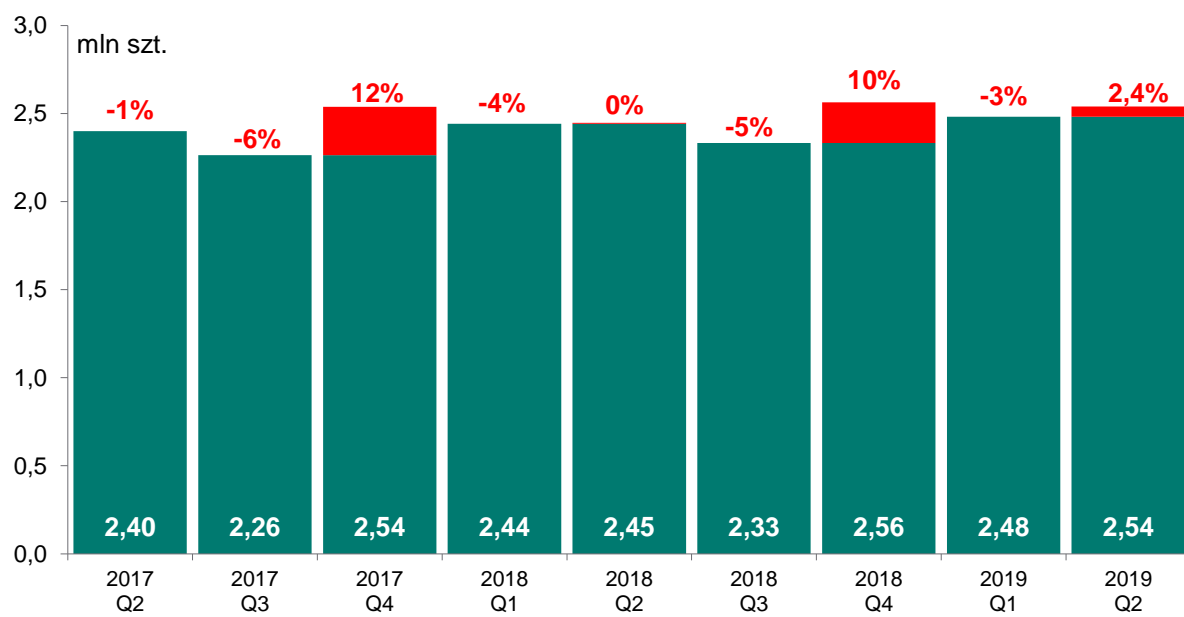
Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

2.3.4. Karty przedpłacone

Karty przedpłacone (z ang. *prepaid cards*) umożliwiają dokonywanie płatności z wykorzystaniem środków dostępnych na przypisanym do karty rachunku płatniczym. Przed użyciem karty rachunek ten należy zasilić środkami, np. poprzez polecenie przelewu zlecone w serwisie bankowości internetowej lub w formie wpłaty gotówki w oddziale banku.

Na koniec czerwca 2019 r. liczba kart przedpłaconych wynosiła 2,5 mln szt. i była większa o 59 tys. (wzrost o 2,4%) niż na koniec marca br. (wykres nr 2.9). Udział kart przedpłaconych w rynku kart płatniczych wyniósł 6%, czyli pozostał bez zmian w porównaniu do poprzedniego kwartału.

Wykres 2.9 Liczba kart przedpłaconych na koniec kolejnych kwartałów od II kwartału 2017 r.

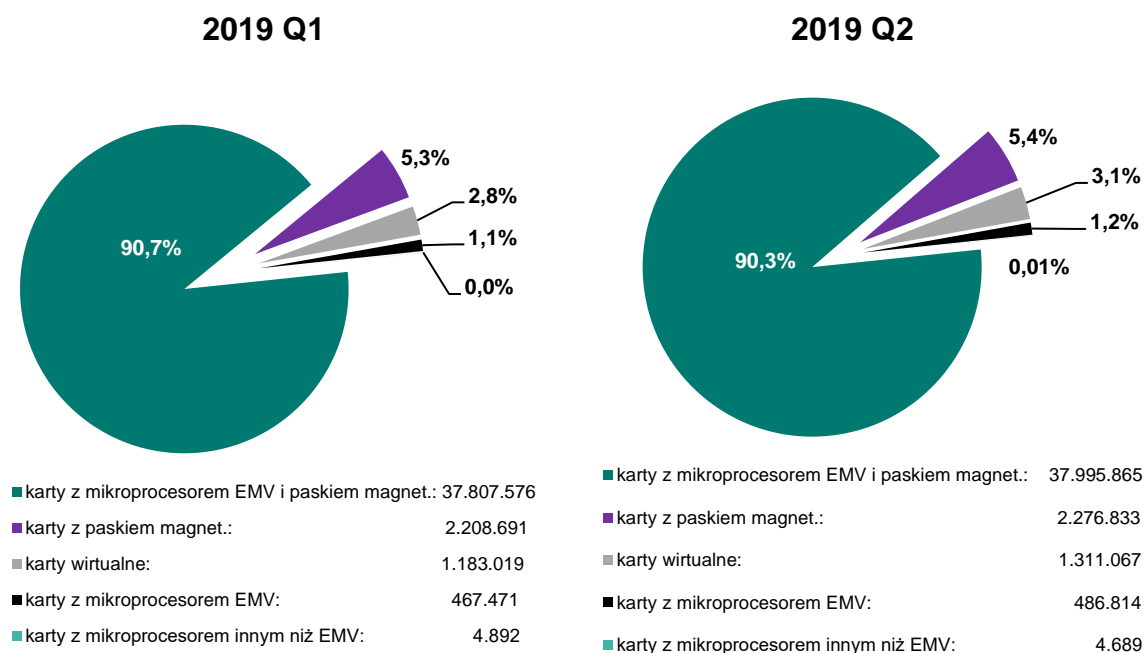

Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

2.4. Karty płatnicze w podziale na rodzaje według technologii zapisu danych

Strukturę wydanych kart w podziale na karty wyposażone tylko w pasek magnetyczny, karty z paskiem magnetycznym i mikroprocesorem (tzw. karty hybrydowe), karty wyposażone tylko w mikroprocesor oraz karty wirtualne na koniec I i II kwartału 2019 r. ilustruje wykres nr 2.10.

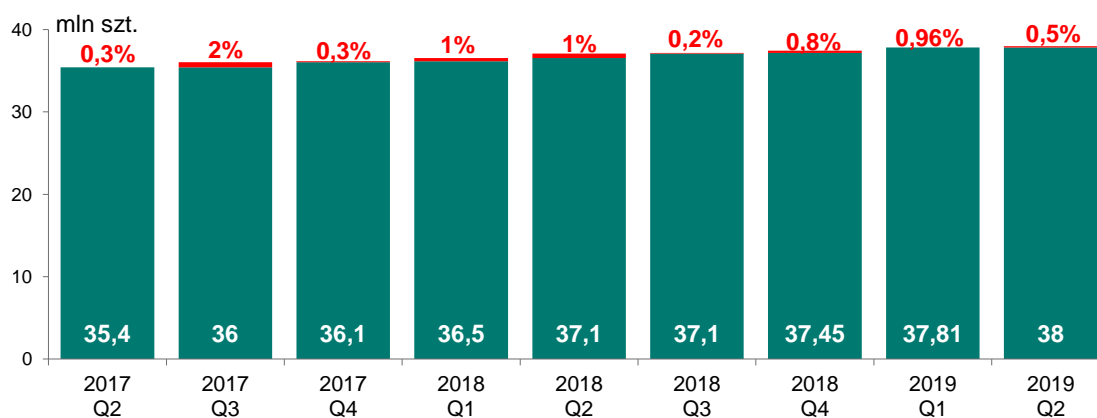
Wykres 2.10 Struktura kart w podziale według technologii zapisu danych w I i II kwartale 2019 r.

Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

Karty hybrydowych, tj. wyposażonych zarówno w pasek magnetyczny, jak i mikroprocesor, na koniec czerwca 2019 r. było w obiegu 38 mln szt. Karty hybrydowe są dominującą kategorią kart na rynku polskim, stanowiąc 90,3% (wykres nr 2.10). W porównaniu do poprzedniego kwartału liczba kart hybrydowych uległa zwiększeniu o 188 tys. sztuk (wzrost o 0,5%) (wykres nr 2.11).

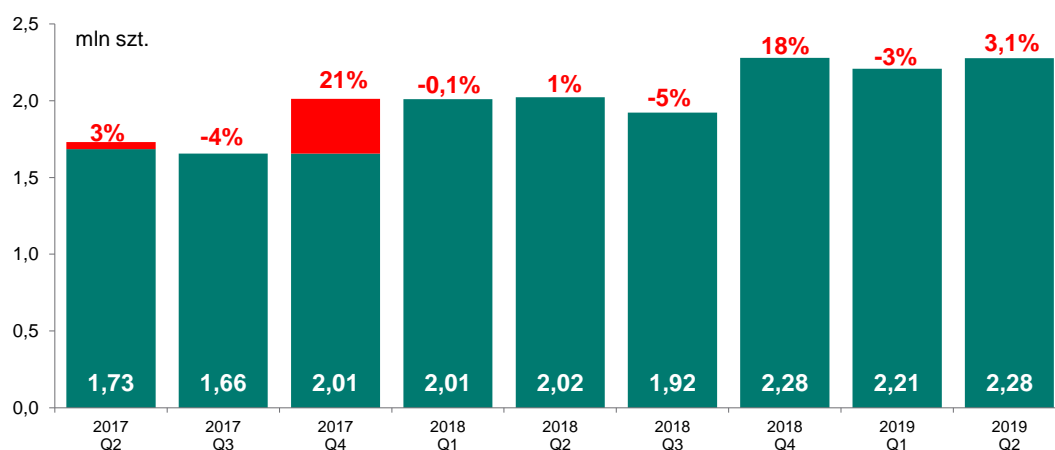
Wykres 2.11 Liczba kart z paskiem magnetycznym i z mikroprocesorem na koniec kolejnych kwartałów od II kwartału 2017 r.

Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

W omawianym okresie wzrosła liczba kart wyposażonych wyłącznie w pasek magnetyczny. Na koniec czerwca 2019 r. liczba kart wyposażonych tylko w pasek magnetyczny wynosiła 2,3 mln szt. i w porównaniu do poprzedniego kwartału zwiększyła się o 68 tys., co stanowiło wzrost o 3% (wykres nr 2.12). Na koniec czerwca 2019 r. udział w rynku kart wyposażonych wyłącznie w pasek magnetyczny wyniósł 5,4%.

Wykres 2.12 Liczba kart tylko z paskiem magnetycznym na koniec kolejnych kwartałów od II kwartału 2017 r.

Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

Od 2004 roku na rynku polskim występują tzw. karty wirtualne, służące wyłącznie do dokonywania płatności za pośrednictwem Internetu. Na koniec II kwartału 2019 r. liczba kart wirtualnych kształtowała się na poziomie 1,3 mln, zaś udział tych kart w ogólnej liczbie kart wyniósł 3,1% (w poprzednim kwartale stanowił 2,8%). W porównaniu do poprzedniego kwartału liczba kart wirtualnych zwiększyła się o 128 tys. kart (wzrost o 11%).

W II kwartale 2019 r. łączna liczba kart wyposażonych tylko w mikroprocesor EMV wyniosła 486,8 tys., tj. zwiększyła się o 19,3 tys. w porównaniu do marca br. (wzrost o 4,1%). Udział tych kart w ogólnej liczbie wydanych kart wyniósł 1,2% i na przestrzeni kwartału zwiększył się o 0,1% punktu procentowego.

Szczegółowe dane dotyczące kategorii wydanych kart prezentuje załącznik nr 1.

2.5. Karty płatnicze zbliżeniowe

Przełomowym etapem rozwoju rynku polskiego było upowszechnienie nowej formy płatności z wykorzystaniem zbliżeniowej karty płatniczej. Transakcje zbliżeniowe odbywają się bezstykowo (konieczne jest tylko zbliżenie karty do terminala), a przy płatnościach poniżej 50 zł nie jest obecnie wymagane podanie kodu PIN lub złożenie podpisu posiadacza karty. Transakcje zbliżeniowe są

Liczba kart płatniczych

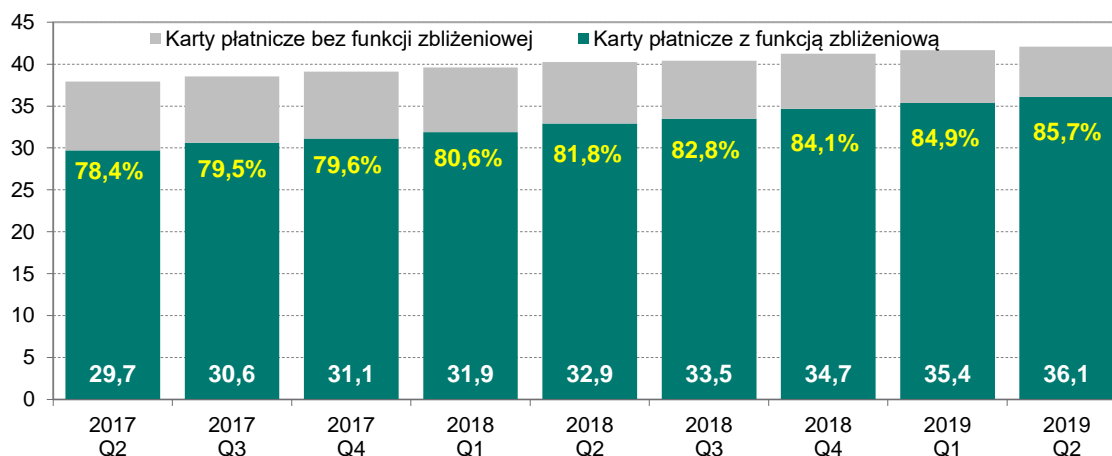
---

możliwe dzięki technologii, która wykorzystuje umieszczony w karcie miniaturowy układ scalony oraz wbudowaną antenę radiową.

Na koniec II kwartału 2019 r., wg danych przekazanych przez banki w raportach kwartalnych, na rynku polskim znajdowało się w obiegu ok. 36,1 mln kart z funkcją zbliżeniową, co przełożyło się na rekordowo wysoki udział w całości rynku kart płatniczych na poziomie 85,7% (w poprzednim kwartale 84,9%). Liczba kart zbliżeniowych, w porównaniu do kwartału poprzedniego, zwiększyła się o 698 tys. szt., co stanowiło wzrost o 2%. Liczbę kart zbliżeniowych oraz udział, jaki stanowią w liczbie wszystkich kart płatniczych wyemitowanych na rynku polskim na przestrzeni kolejnych kwartałów od II kwartału 2017 r., przedstawia wykres nr 2.13.

Wykres 2.13 Liczba wyemitowanych kart zbliżeniowych oraz udział kart zbliżeniowych w liczbie wszystkich kart płatniczych na koniec kolejnych kwartałów od II kwartału 2017 r.

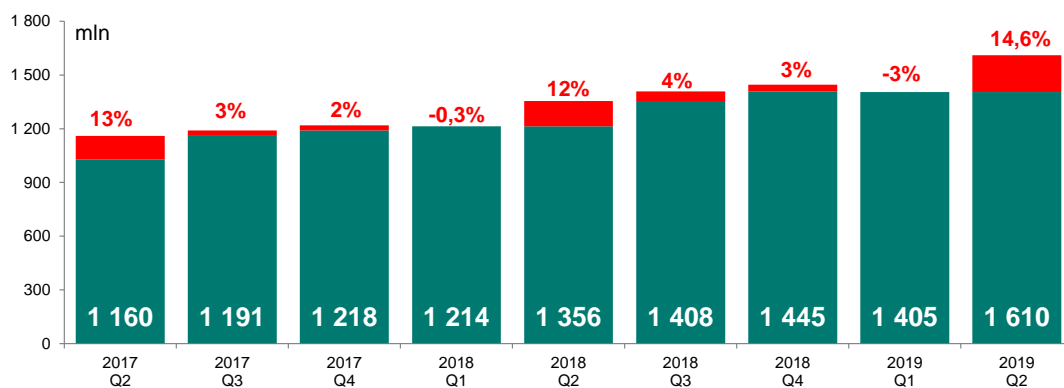
Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

3. Transakcje z wykorzystaniem kart płatniczych

3.1. Liczba transakcji

Według danych od banków, w II kwartale 2019 r. przeprowadzono przy użyciu kart płatniczych 1,610 mld transakcji (gotówkowych oraz bezgotówkowych). W porównaniu do poprzedniego kwartału liczba transakcji zwiększyła się o 205 mln, co stanowiło wzrost o 14,6% (wykres nr 3.1). Porównując do analogicznego kwartału w roku ubiegłym, liczba przeprowadzonych transakcji wzrosła o 19%.

Wykres 3.1 Liczba (w mln) transakcji kartami w kolejnych kwartałach od II kwartału 2017 r.

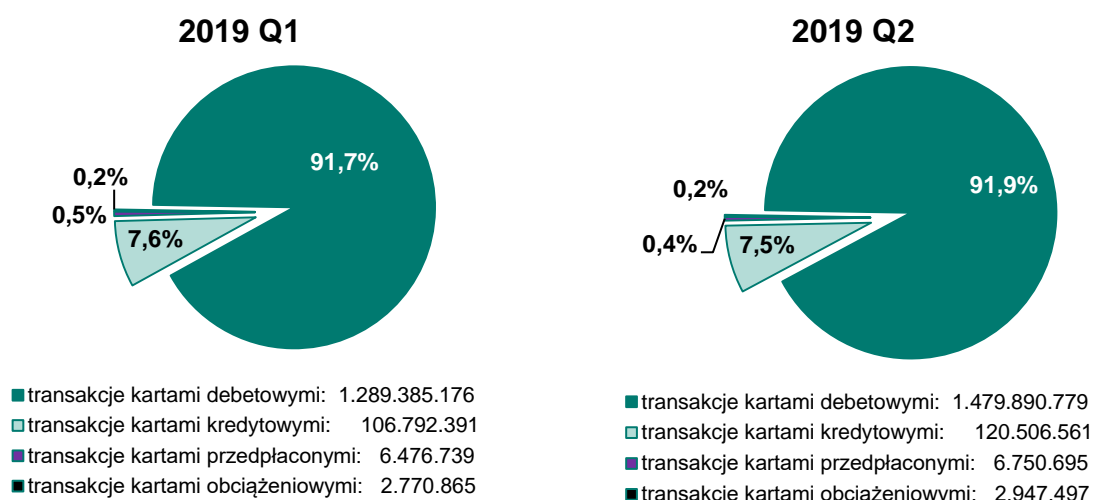

Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

W II kwartale 2019 r. - analogicznie jak w kwartale poprzednim - przeważająca większość transakcji, tj. 91,9%, była dokonywana kartami debetowymi. Mniej liczne były transakcje dokonywane kartami kredytowymi (7,5%), kartami przedpłaconymi (0,4%) oraz kartami obciążeniowymi (0,2%) (wykres nr 3.2).

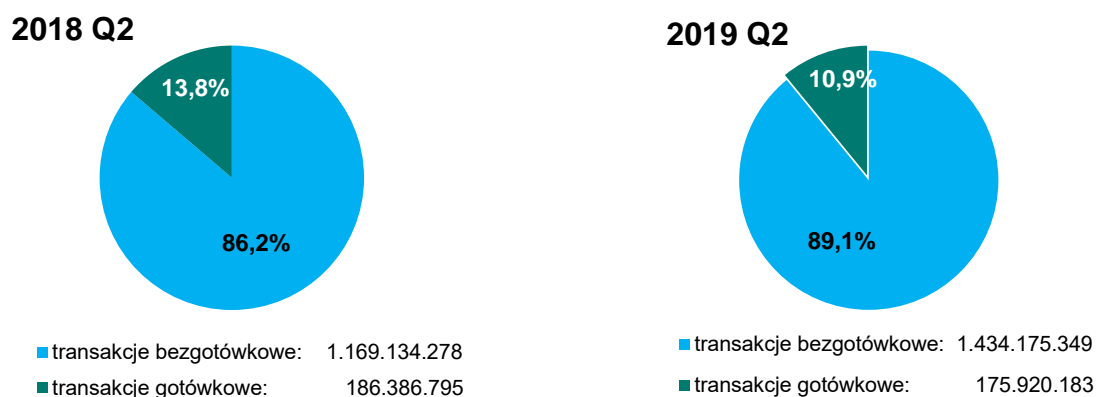
Wykres 3.2 Struktura liczby przeprowadzonych transakcji przy użyciu kart w I i II kwartale 2019 r.

Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

Do kategorii transakcji kartowych, o których informacje są przekazywane przez banki do NBP, zaliczają się wszystkie rodzaje transakcji, jakie można było przeprowadzić przy użyciu karty, np. wypłata gotówki z bankomatu, wypłata gotówki w kasie banku, usługa wypłaty sklepowej (*cash back*), płatności bezgotówkowe w punktach handlowo-usługowych i płatności bezgotówkowe za pośrednictwem Internetu. Przedstawiane dane obejmują wszystkie operacje dokonane przy użyciu kart wydanych przez banki swoim klientom, zarówno na terenie kraju, jak i poza jego granicami. Transakcje bezgotówkowe stanowiły 89,1% liczby wszystkich transakcji kartowych (wykres nr 3.3). Na przestrzeni ostatniego roku wskaźnik ten wzrósł o 2,9 punktu procentowego.

Wykres 3.3 Udział transakcji bezgotówkowych i gotówkowych w ogólnej liczbie transakcji przeprowadzonych przy użyciu kart płatniczych w II kwartale 2018 r. oraz II kwartale 2019 r.

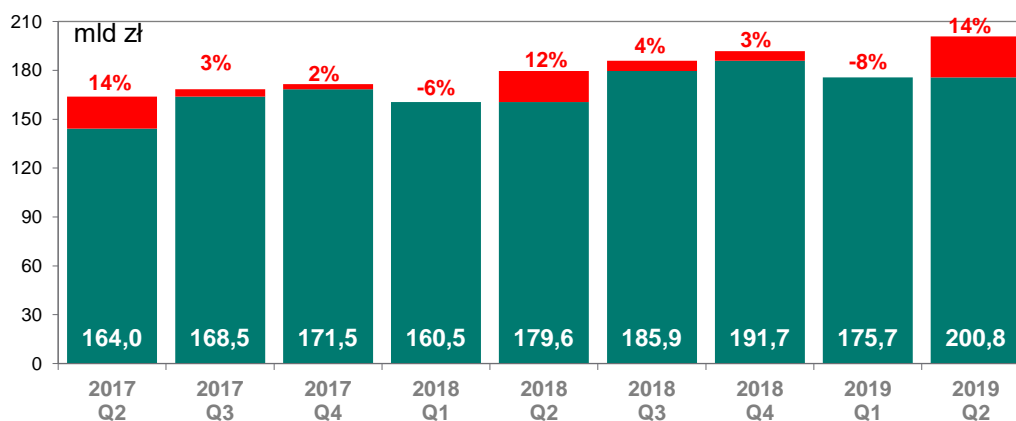

Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

3.2. Wartość transakcji

W II kwartale 2019 r. przy użyciu kart dokonano transakcji na łączną kwotę 200,8 mld zł. W porównaniu do poprzedniego kwartału ich wartość zwiększyła się o 25,2 mld zł, co stanowi wzrost o 14,3%. Natomiast na przestrzeni ostatniego roku wartość transakcji kartami zwiększyła się o 11,8% (wykres nr 3.4).

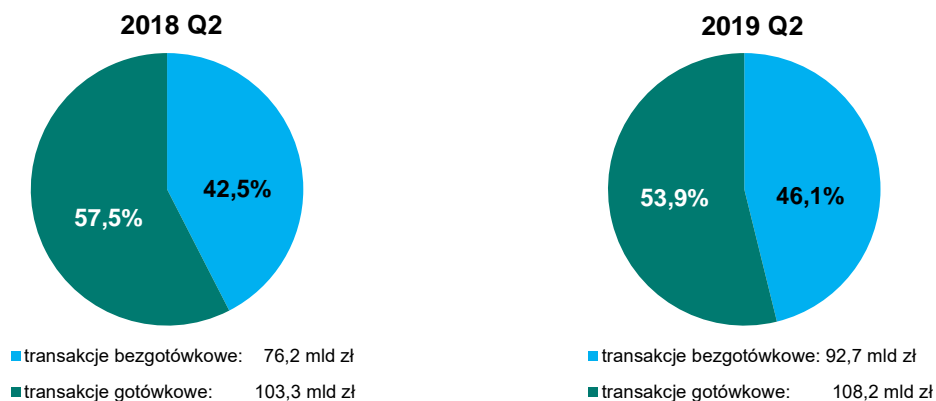
Wykres 3.4 Wartość (w mld zł) transakcji kartami w kolejnych kwartałach od II kwartału 2017 r.

Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

W ogólnej wartości transakcji przeprowadzonych przy użyciu kart płatniczych nadal dominują transakcje gotówkowe. Jako transakcje gotówkowe rozumiane są wypłaty gotówkowe z bankomatów, wypłaty z kas banków oraz wypłaty sklepowe *cash back*. Udział transakcji gotówkowych wyniósł 53,9% a na przestrzeni ostatniego roku wskaźnik ten zmniejszył się o 3,6 punktu procentowego (wykres 3.5).

Wykres 3.5 Udział wartości transakcji bezgotówkowych i gotówkowych przeprowadzonych przy użyciu kart płatniczych w II kwartale 2018 r. oraz II kwartale 2019 r.

Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

W II kwartale 2019 r. udział wartości transakcji bezgotówkowych w ogólnej wartości transakcji przeprowadzonych przy użyciu kart płatniczych wyniósł 46,1%.

W II kwartale 2019 r. średnia wartość transakcji (gotówkowych oraz bezgotówkowych) przeprowadzonej przy użyciu karty płatniczej wyniosła 124,7 zł i była niższa niż w poprzednim kwartale (125 zł). Innym wskaźnikiem charakteryzującym zachowania użytkowników kart płatniczych jest średnia liczba transakcji przeprowadzanych pojedynczą kartą. W II kwartale 2019 r. na jedną kartę przypadały średnio 38 przeprowadzonych transakcji (w poprzednim kwartale było to średnio 34 transakcji).

3.3. Transakcje bezgotówkowe

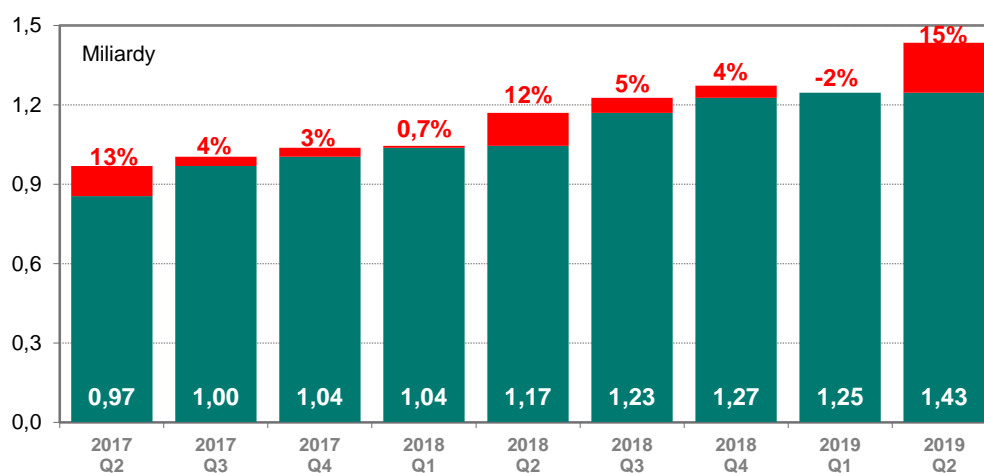
3.3.1. Dane pochodzące z sektora bankowego

W II kwartale 2019 r., według danych przekazanych przez banki, przeprowadzono 1,43 mld transakcji bezgotówkowych, czyli więcej o 188 mln transakcji niż w poprzednim kwartale, co stanowiło wzrost o 15% (wykres nr 3.6).

Wskaźnik liczby transakcji bezgotówkowych w dłuższym okresie wykazuje tendencję rosnącą. I tak, porównując II kwartał 2019 r. do analogicznego okresu w 2018 r., liczba transakcji była większa o 22,7%, a porównując do 2017 r., była większa o 48%. Dane jednoznacznie wskazują, że na rynku polskim rośnie skłonność klientów do realizowania płatności bezgotówkowych przy użyciu kart płatniczych. Wzrost liczby transakcji bezgotówkowych jest przede wszystkim rezultatem coraz bardziej powszechnego korzystania z kart zbliżeniowych oraz rosnącej sieci akceptacji kart.

Wykres 3.6 Liczba (w mld) transakcji bezgotówkowych w kolejnych kwartałach od II kwartału 2017 r.

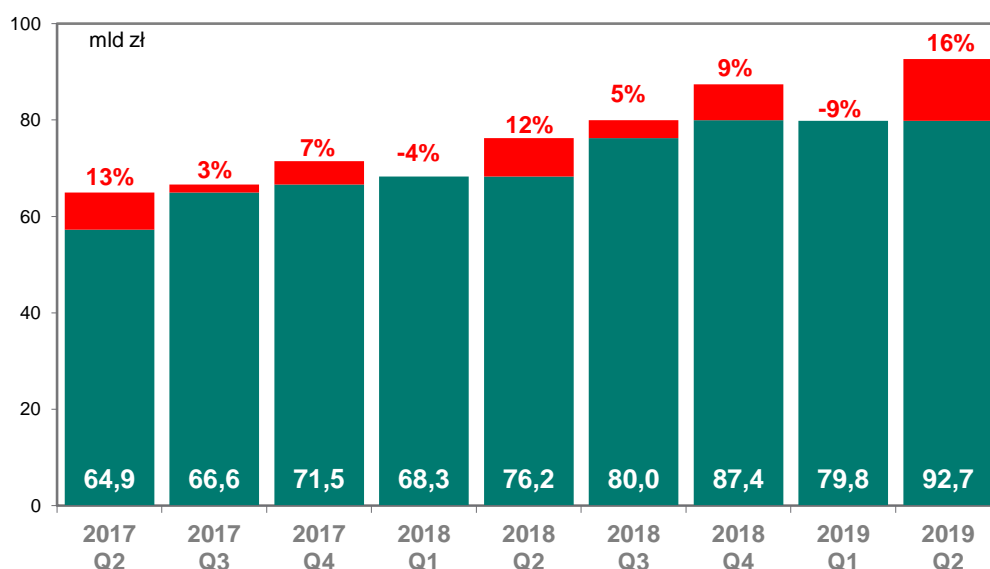
Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

Transakcje z wykorzystaniem kart płatniczych

Według danych z banków, w II kwartale 2019 r. przy użyciu kart dokonano na rynku polskim transakcji bezgotówkowych na łączną kwotę 92,7 mld zł, co w porównaniu do poprzedniego kwartału stanowiło wzrost o 12,8 mld zł (wzrost o 16%). Wskaźnik wartości transakcji bezgotówkowych w dłuższym okresie wykazuje stałą tendencję rosnącą. I tak, porównując II kwartał 2019 r. do analogicznego okresu w 2018 r., można zaobserwować, iż wartość transakcji wzrosła o 27%, a na przestrzeni dwóch lat wzrosła o 43% (wykres nr 3.7).

Wykres 3.7 Wartość (w mld zł) transakcji bezgotówkowych w kolejnych kwartałach od II kwartału 2017 r.

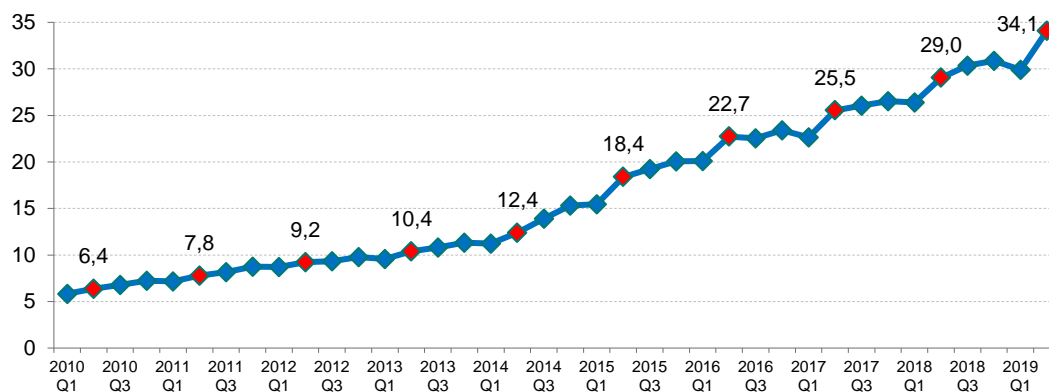

Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

Transakcji bezgotówkowych przeprowadzonych pojedynczą kartą płatniczą było średnio 34 w II kwartale 2019 r. (w poprzednim kwartale było to 30 transakcji). Na przestrzeni dłuższego okresu zauważalny jest wzrost omawianego wskaźnika, co potwierdza skłonność klientów do coraz częstszego wykorzystywania kart płatniczych (wykres nr 3.8).

W II kwartale 2019 r. średnia wartość transakcji bezgotówkowej przeprowadzonej przy użyciu karty wynosiła 64,6 zł (w poprzednim kwartale 64,1 zł).

Wykres 3.8 Średnia liczba transakcji bezgotówkowych realizowanych pojedynczą kartą płatniczą w kolejnych kwartałach od I kwartału 2010 r.

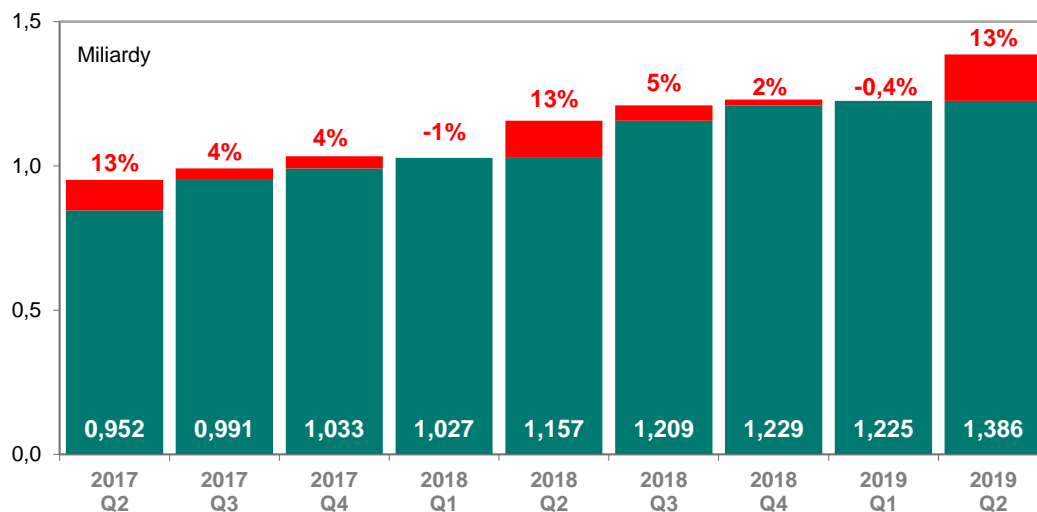
Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

3.3.2. Dane od agentów rozliczeniowych

Drugim źródłem informacji o transakcjach przeprowadzonych przy użyciu kart płatniczych są agenci rozliczeniowi działający na rynku polskim. Rejestrują oni transakcje przeprowadzane w punktach handlowo-usługowych akceptujących elektroniczne instrumenty płatnicze na terenie kraju przez klientów polskich oraz zagranicznych. Są to głównie transakcje o charakterze bezgotówkowym, przeprowadzane w terminalach POS bądź za pośrednictwem Internetu, ale również transakcje gotówkowe w formie wypłat sklepowych *cash back* (o nich szerzej w podrozdz. 4.5.).

Z danych uzyskanych od agentów rozliczeniowych wynika, że w II kwartale 2019 r. zarejestrowano 1,4 mld transakcji, czyli więcej o 161 mln (wzrost o 13%) w porównaniu do poprzedniego kwartału. Wskaźnik liczby transakcji w dłuższym okresie prezentuje jednak tendencję rosnącą. I tak, liczba transakcji na przestrzeni ostatniego roku wzrosła o 20%, a na przestrzeni dwóch ostatnich lat wzrosła o 46% (wykres nr 3.9).

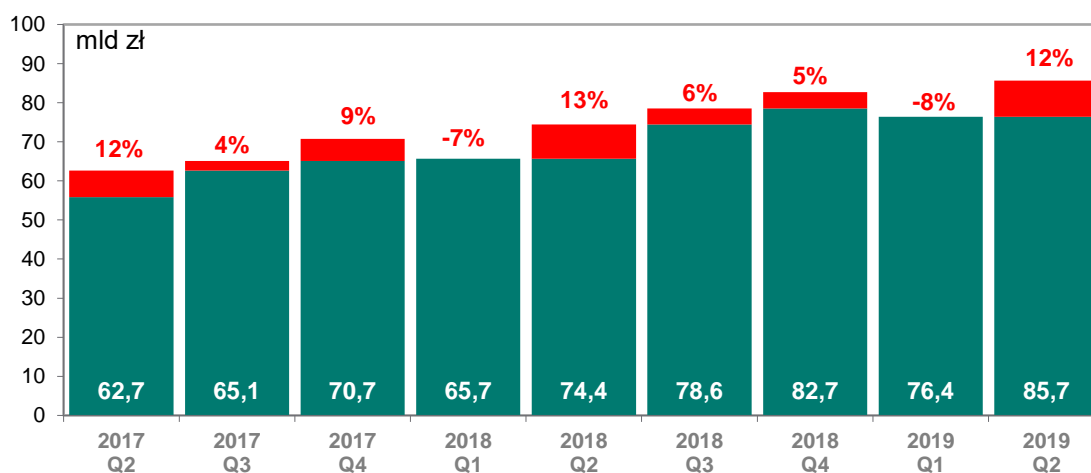
Wykres 3.9 Liczba (w mln szt.) operacji bezgotówkowych rozliczanych przez agentów rozliczeniowych w kolejnych kwartałach od II kwartału 2017 r.

Źródło: dane od agentów rozliczeniowych

Łączna wartość transakcji bezgotówkowych zarejestrowanych przez agentów rozliczeniowych w II kwartale 2019 r. wynosiła 85,7 mld zł i w porównaniu do kwartału poprzedniego zwiększyła się o 9,3 mld zł, co stanowiło wzrost o 12% (wykres nr 3.10). Wartość transakcji bezgotówkowych w dłuższym okresie wzrasta. I tak, na przestrzeni ostatniego roku liczba transakcji wzrosła o 15%, a na przestrzeni dwóch ostatnich lat wzrosła o 37%.

Wykres 3.10 Wartość (w mld zł) operacji bezgotówkowych rozliczanych przez agentów rozliczeniowych w kolejnych kwartałach od II kwartału 2017 r.

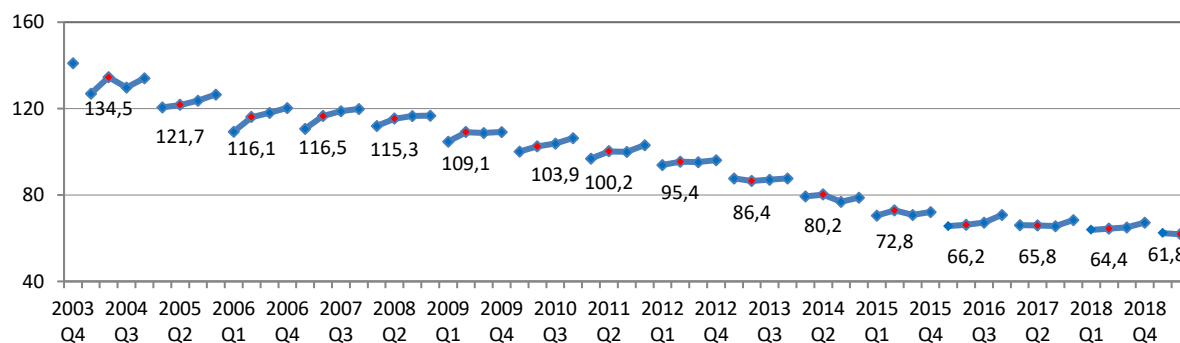

Źródło: dane od agentów rozliczeniowych

Transakcje z wykorzystaniem kart płatniczych

W II kwartale 2019 r. średnia wartość pojedynczej transakcji bezgotówkowej wyniosła 61,8 zł. W analogicznych kwartałach lat poprzednich, tj. w II kwartale 2018 r. oraz II kwartale 2017 r., wynosiła odpowiednio: 64,4 zł i 65,8 zł. Biorąc pod uwagę dłuższy horyzont czasowy, czyli okres od 2003 r., odnotowano trend spadkowy tego wskaźnika, co świadczy o używaniu kart do realizacji coraz większej liczby transakcji na coraz mniejsze kwoty (wykres nr 3.11).

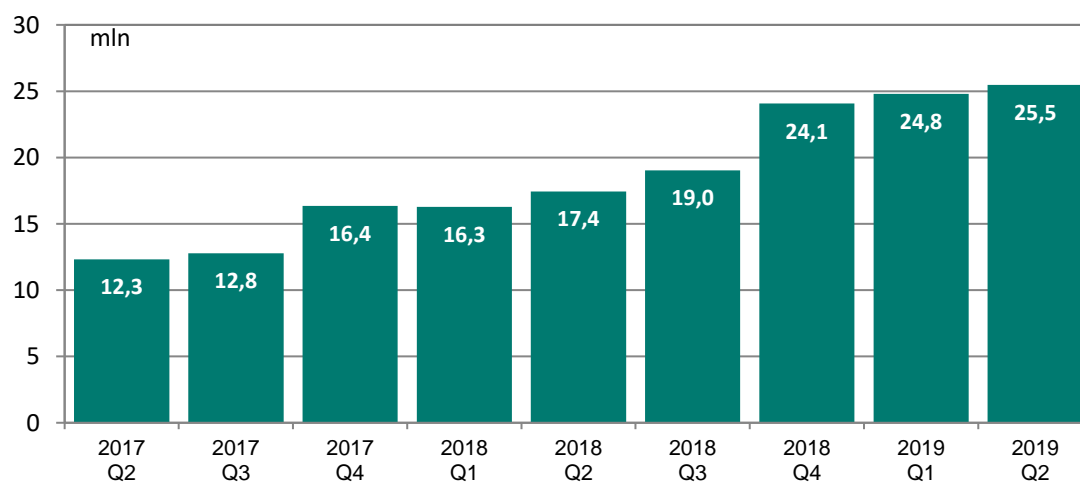
Wykres 3.11 Średnia wartość (w zł) pojedynczej transakcji bezgotówkowej rejestrowanej przez agentów rozliczeniowych w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2003 r.

Źródło: dane od agentów rozliczeniowych

Dynamicznie rozwijającym się sektorem płatności są płatności w Internecie. W II kwartale 2019 r. kartami płatniczymi w Internecie zrealizowano 25,5 mln transakcji. Liczba transakcji była większa o 0,7 mln transakcji niż w poprzedzającym kwartale, co stanowiło wzrost o 3% (wykres nr 3.12). Udział transakcji internetowych w ogólnej liczbie płatności bezgotówkowych wyniósł 1,8% i był nieznacznie mniejszy w porównaniu do poprzedniego kwartału (2%).

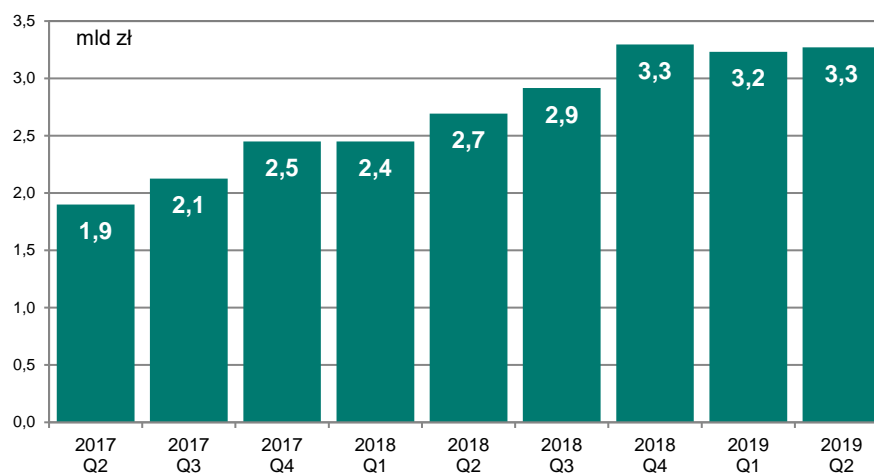
Wykres 3.12 Liczba (w mln) transakcji przeprowadzanych przy użyciu kart w Internecie w kolejnych kwartałach od II kwartału 2017 r.

Źródło: dane od agentów rozliczeniowych

W II kwartale 2019 r. klienci dokonali transakcji w Internecie o łącznej wartości 3,3 mld zł (wykres 3.13). Udział wartości transakcji w Internecie w całości transakcji bezgotówkowych nieznacznie zmalał i wyniósł 3,8% (w poprzednim kwartale wyniósł 4,2%).

Wykres 3.13 Wartość (w mld zł) transakcji przeprowadzanych przy użyciu kart w Internecie w kolejnych kwartałach od II kwartału 2017 r.

Źródło: dane od agentów rozliczeniowych

3.4. Transakcje zbliżeniowe kartami płatniczym

Na przestrzeni ostatnich lat na rynku polskim nastąpiła prawdziwa rewolucja w sposobie korzystania z kart płatniczych, polegająca na ogromnym wzroście liczby kart zbliżeniowych oraz wzroście liczby transakcji zbliżeniowych.

Obecnie karty zbliżeniowe stanowią 85,7% wszystkich kart płatniczych w Polsce. Na koniec czerwca 2019 r. wydanych było 36,1 mln kart płatniczych z funkcją płatności zbliżeniowej.

Na koniec czerwca 2019 r. wszystkich zbliżeniowych instrumentów płatniczych, bazujących na kartach płatniczych - wliczając w to także: gadżety, stickery czy karty zainstalowane w telefonie - było łącznie 38,4 mln. W II kwartale br. przybyło ich 1,48 mln szt., co stanowi wzrost o 4%.

W II kwartale 2019 r. kartami płatniczymi w formie zbliżeniowej w Polsce przeprowadzono łącznie – po raz pierwszy - ponad miliard transakcji (dokładnie było ich 1 mld 154 mln). W porównaniu do poprzedniego kwartału (983 mln) liczba transakcji uległa zwiększeniu o 172 mln, co stanowi

Transakcje z wykorzystaniem kart płatniczych

wzrost o 17%. W II kwartale 2019 r. udział płatności zbliżeniowych w ogólnej liczbie bezgotówkowych płatności kartowych wynosił 86,3% (w poprzednim okresie wynosił 84,6%) (wykres 3.14)¹.

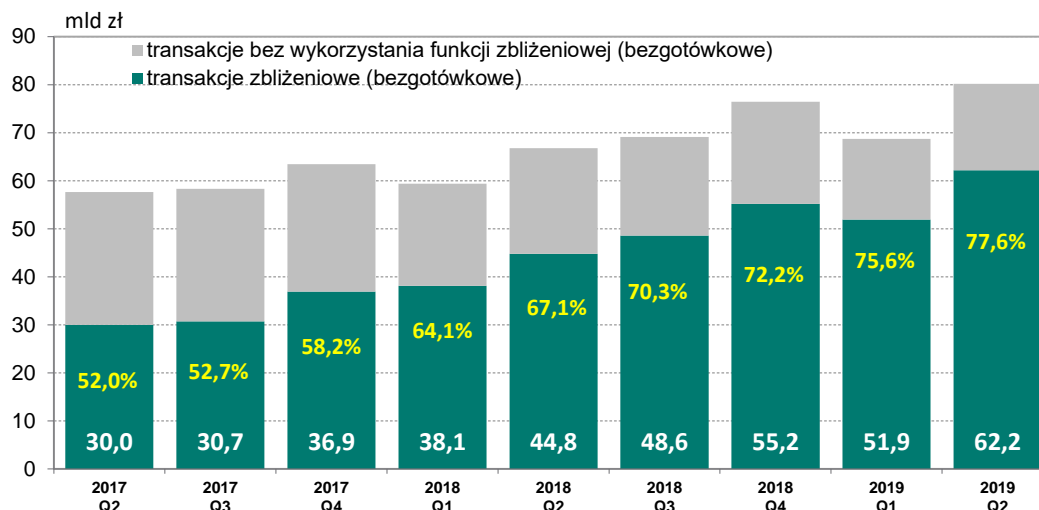
Wykres 3.14 Liczba (w mln) transakcji bezgotówkowych przeprowadzanych przy użyciu kart zbliżeniowych oraz udział transakcji zbliżeniowych w liczbie wszystkich transakcji bezgotówkowych kartami w kolejnych kwartałach od II kwartału 2017 r.

Łączna wartość przeprowadzonych transakcji wyniosła 62,2 mld zł. W porównaniu do kwartału poprzedniego wartość bezgotówkowych transakcji zbliżeniowych zwiększyła się o 10,3 mld zł, co stanowi wzrost aż o 20%. Udział transakcji zbliżeniowych w całości obrotów bezgotówkowych przeprowadzanych kartami płatniczymi wyniósł 77,6% (w poprzednim okresie wynosił 75,6%) (wykres nr 3.15). Udział transakcji zbliżeniowych na przestrzeni ubiegłych kwartałów systematycznie wzrasta.

¹ Od II kwartału 2019 r. udział transakcji zbliżeniowych jest liczony jako odsetek transakcji realizowanych w terminalach POS na terytorium RP, bez uwzględniania transakcji w internecie. Natomiast transakcje zbliżeniowe ujmują transakcje dokonane przy użyciu tradycyjnych (plastikowych) kart płatniczych, kart zainstalowanych w telefonie oraz innych nośników umożliwiających dokonywanie płatności zbliżeniowych (np. gadżetów i stickerów). Wprowadzona zmiana dotyczy wszystkich okresów prezentowanych na wykresach 3.14 oraz 3.15.

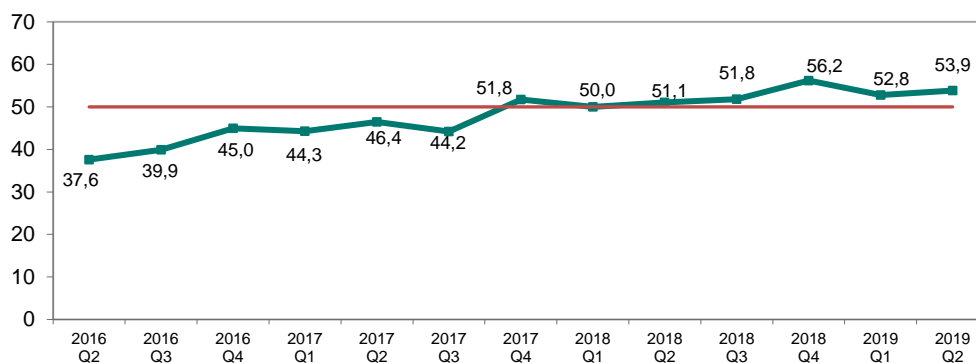
Wykres 3.15 Wartość (w mld zł) transakcji bezgotówkowych przeprowadzanych przy użyciu kart zbliżeniowych oraz udział transakcji zbliżeniowych w wartości wszystkich transakcji bezgotówkowych kartami w kolejnych kwartałach od II kwartału 2017 r.

Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

W II kwartale 2019 r. średnia wartość pojedynczej transakcji zbliżeniowej wyniosła 53,9 zł. W poprzednim kwartale wskaźnik ten wynosił 52,8 zł. Można zauważyć, że od grudnia 2017 r. - czyli przez ostatnie 1,5 roku - wartość ta przekracza 50 zł (wykres nr 3.16). Zaobserwowana zmiana, czyli wzrost średniej wartości transakcji zbliżeniowych przeprowadzanych przez klientów, może wynikać z faktu, że transakcje zbliżeniowe rozpozyszechniły się ponad model detalicznych płatności niskokwotowych, tj. ograniczonych górnym limitem 50 zł bez konieczności użycia PIN. Powszechność wykorzystywania płatności zbliżeniowych odnosi się zatem zarówno do płatności niskokwotowych (o wartości poniżej 50 zł), jak i płatności o wartości wykraczającej poza limit 50 zł dokonywanych przy użyciu karty.

Wykres 3.16 Średnia wartość (w zł) pojedynczej transakcji kartą płatniczą przeprowadzonej w formie zbliżeniowej w kolejnych kwartałach od II kwartału 2016 r.

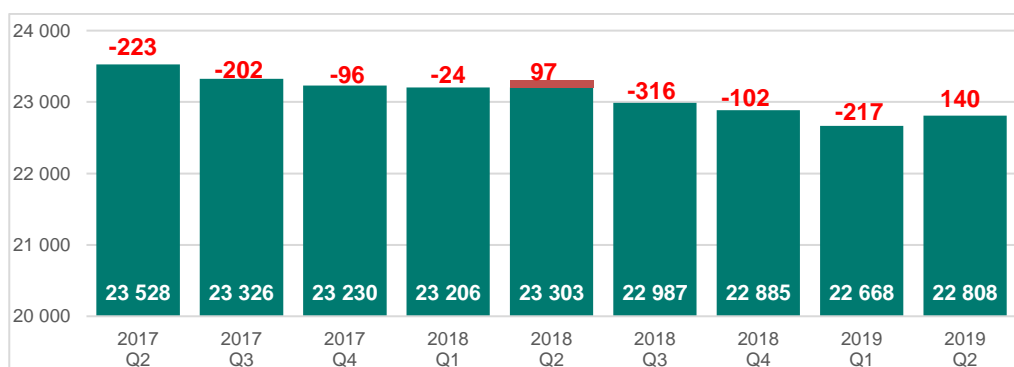
Źródło: dane od banków-wydawców kart płatniczych

4. Infrastruktura rynku kart płatniczych

4.1. Bankomaty

Według danych otrzymywanych od banków i niebankowych operatorów bankomatów, w ostatnich kwartałach systematycznie spadała liczba bankomatów. Od końca czerwca 2017 r. liczba dostępnych w Polsce bankomatów zmniejszyła się o 720 szt. W Polsce na koniec czerwca 2019 r. było 22.808 bankomatów, co oznacza w porównaniu do poprzedniego kwartału wzrost o 0,6%, tj. liczba bankomatów zwiększyła się o 140 urządzeń (wykres nr 4.1).

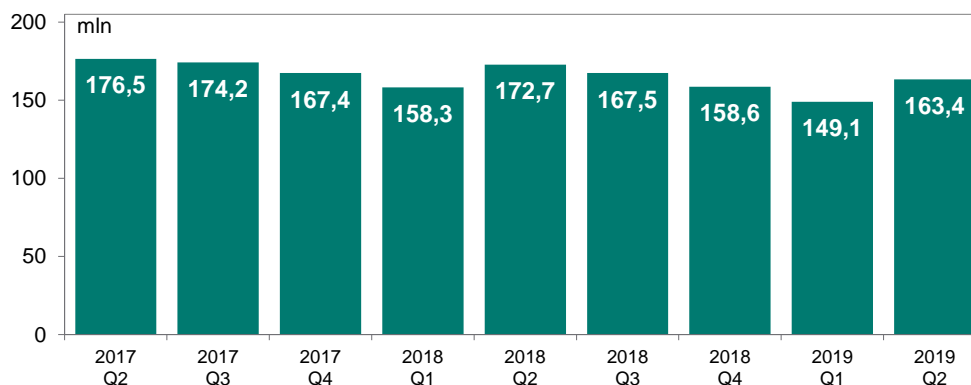
Wykres 4.1 Liczba bankomatów w kolejnych kwartałach od II kwartału 2017 r.

Źródło: dane od banków i niebankowych operatorów bankomatów

W II kwartale 2019 r. w bankomatach na terenie kraju odnotowano 163,4 mln transakcji wypłat gotówki. W porównaniu do poprzedniego kwartału, liczba wypłat uległa zwiększeniu o 14,3 mln, co stanowiło wzrost o 10% (wykres nr 4.2).

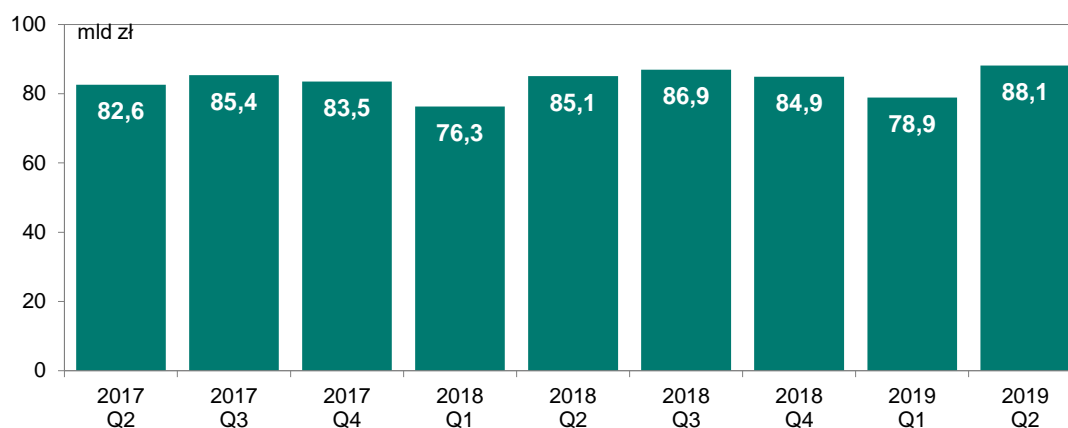
Wykres 4.2 Liczba (w mln) transakcji wypłaty gotówki przeprowadzanych w bankomatach w kolejnych kwartałach od II kwartału 2017 r.

Źródło: dane od operatorów bankomatów

W II kwartale 2019 r. wypłaty gotówki w bankomatach opiewały na łączną kwotę 88,1 mld zł, czyli więcej o 9,2 mld zł niż w kwartale poprzednim (wzrost o 12%) (wykres nr 4.3).

Wykres 4.3 Wartość (w mld zł) transakcji wypłaty gotówki przeprowadzonych w bankomatach w kolejnych kwartałach od II kwartału 2017 r.

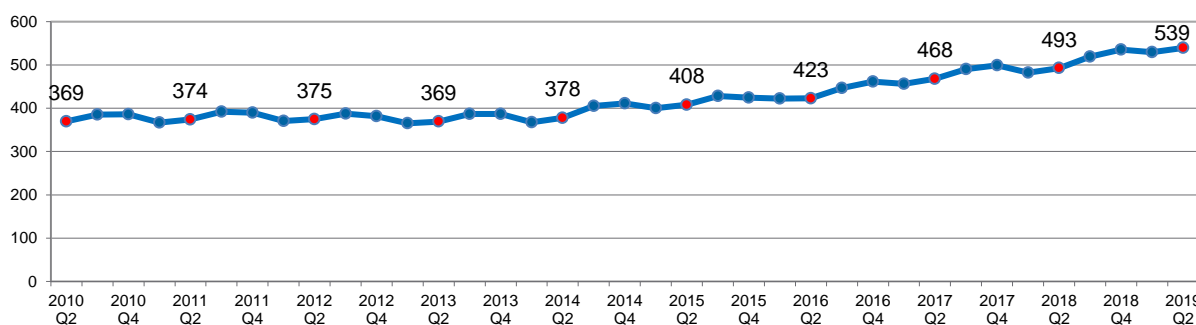

Źródło: dane od operatorów bankomatów

Średnia wartość pojedynczej transakcji wypłaty gotówki w bankomacie wynosiła 539 zł (w poprzednim kwartale wyniosła 529 zł). Średnią wartość pojedynczej wypłaty realizowanej w bankomacie na przestrzeni kolejnych kwartałów od 2010 r. przedstawiono na wykresie nr 4.4.

Wzrósł wskaźnik częstości wypłat. I tak, w II kwartale 2019 r. dziennie jeden bankomat realizował średnio 79 wypłat gotówkowych (w poprzednim kwartale wskaźnik ten wyniósł 73).

Wykres 4.4 Średnia wartość (w zł) transakcji wypłaty gotówki przeprowadzonej w bankomatach w kolejnych kwartałach od I kwartału 2010 r.

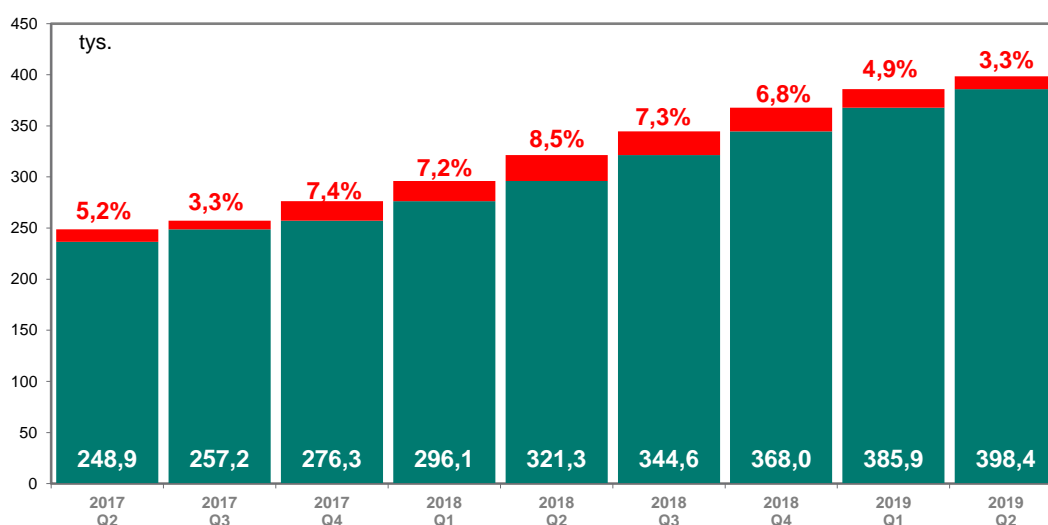

Źródło: dane od operatorów bankomatów

4.2. Akceptanci

Z danych uzyskanych od agentów rozliczeniowych wynika, iż na koniec czerwca 2019 r. na rynku polskim łącznie funkcjonowało 398,4 tys. akceptantów. W II kwartale 2019 r., w porównaniu do kwartału poprzedniego, liczba akceptantów zwiększyła się o 12,6 tys., co stanowiło wzrost o 3,3% (wykres nr 4.5). Liczba akceptantów w kolejnych kwartałach od kilku lat systematycznie rośnie. I tak, w ciągu ostatnich dwunastu miesięcy liczba akceptantów zwiększyła się o 77 tys., co stanowiło wzrost o 24%.

Wykres 4.5 Liczba akceptantów (w tys. szt.) na koniec kolejnych kwartałów od II kwartału 2017 r.

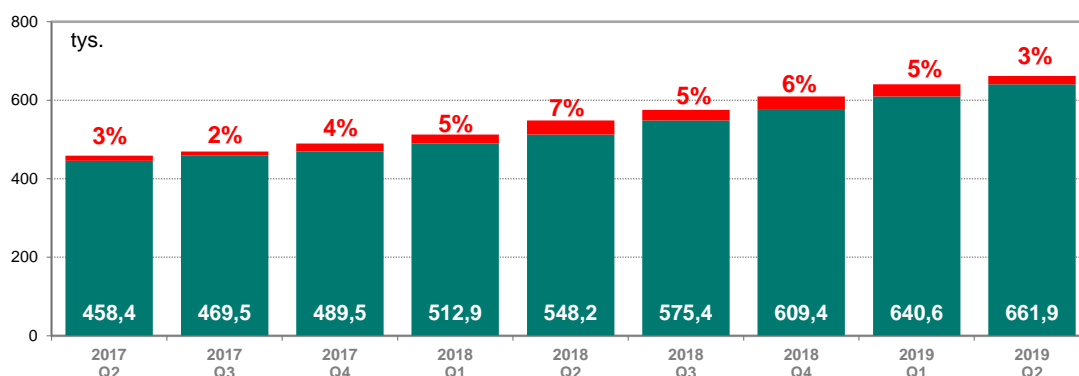

Źródło: dane od agentów rozliczeniowych

4.3. Punkty handlowo-usługowe

Z danych uzyskanych od agentów rozliczeniowych wynika, iż na koniec czerwca 2019 r. na rynku polskim łącznie funkcjonowało 661,9 tys. punktów handlowo-usługowych akceptujących płatności dokonywane przy użyciu kart płatniczych. W porównaniu do poprzedniego kwartału, liczba punktów handlowo-usługowych zwiększyła się o 21,3 tys. placówek, (co stanowi wzrost o 3%). Liczba punktów handlowo-usługowych od kilku lat rośnie. Wzrost tego wskaźnika oznacza wzrost dostępności sieci akceptacji dla potencjalnych klientów posługujących się bezgotówkowymi instrumentami płatniczymi. W ciągu ostatniego roku liczba punktów handlowo-usługowych akceptujących płatności zwiększyła się o 114 tys. nowych placówek, co oznacza wzrost o 21% (wykres nr 4.6).

Wykres 4.6 Liczba (w tys.) punktów handlowo-usługowych akceptujących płatności kartowe na koniec kolejnych kwartałów od II kwartału 2017 r.

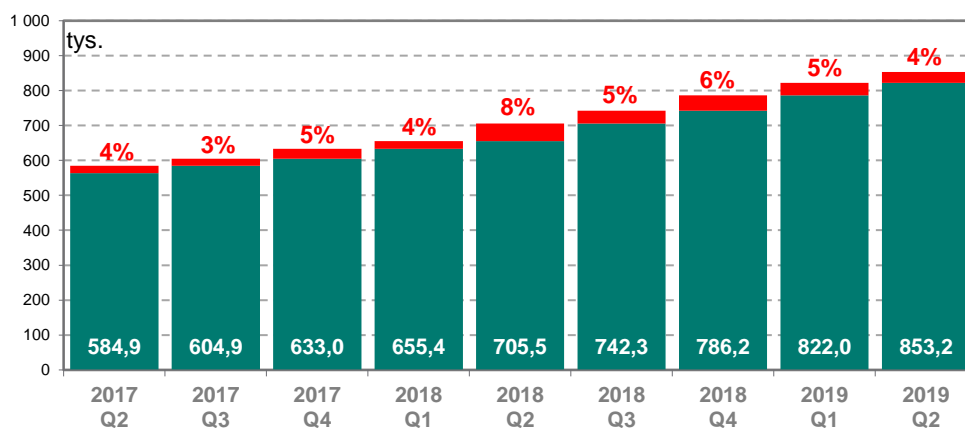
Źródło: dane od agentów rozliczeniowych

4.4. Terminale POS

Na rynku akceptacji kart płatniczych zachodzą pozytywne zmiany, których odzwierciedleniem jest także systematyczny wzrost liczby terminali. Według danych przekazywanych przez agentów rozliczeniowych, na rynku polskim na koniec czerwca 2019 r. funkcjonowało łącznie 853,2 tys. terminali POS. W porównaniu do poprzedniego kwartału było ich więcej o 31,1 tys. szt., co oznacza wzrost o 4% (wykres nr 4.7). Na przestrzeni ostatnich 12 miesięcy liczba terminali POS na rynku polskim zwiększyła się o 148 tys. urządzeń, co stanowi wzrost aż o 21%.

Należy zauważyć, że wzrost sieci akceptacji następuje głównie poprzez rozpoczęcie akceptacji kart przez mniejszych akceptantów, na co niewątpliwie ma wpływ działalność Fundacji Polska Bezgotówkowa oferującej bezpłatne terminale płatnicze dla podmiotów, które dotychczas przyjmowały wyłącznie płatności gotówkowe.

Wykres 4.7 Liczba (w tys.) terminali POS na koniec kolejnych kwartałów od II kwartału 2017 r.

Źródło: dane od agentów rozliczeniowych

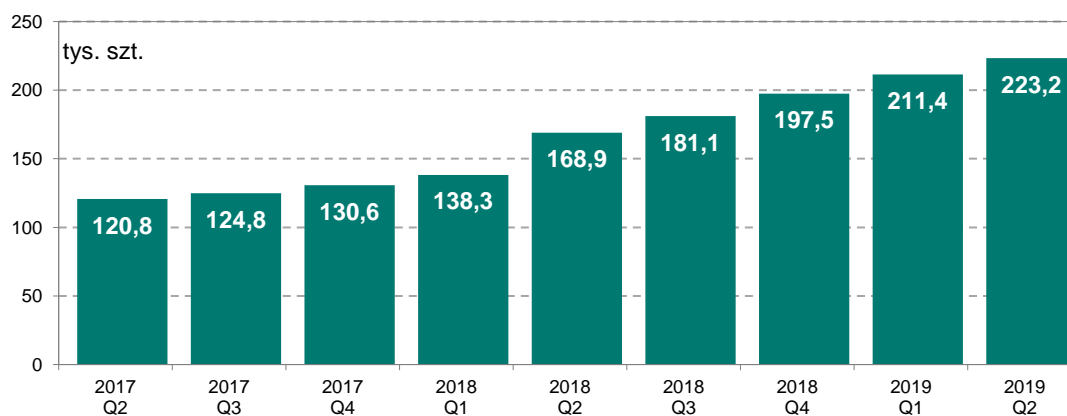
Rozwój rynku akceptacji następuje także pod względem przystosowania do korzystania przez klientów z płatności zbliżeniowych. Warty podkreślenia jest fakt, że w Polsce wszystkie dostępne terminale są przystosowane do obsługi transakcji zbliżeniowych. Od marca 2019 r. Polska może się poszczycić maksymalnym - czyli na poziomie 100% - wskaźnikiem nasycenia rynku terminalami zbliżeniowymi.

4.5. Punkty oferujące wypłaty sklepowe (*cash back*)

Od roku 2006 na rynku polskim jest dostępna usługa *cash back*, która umożliwia posiadaczom kart wypłatę gotówki przy okazji płacenia za zakupy w placówce handlowej. Użytkownicy kart mogą wypłacić dowolną kwotę w gotówce (dla kart Mastercard obowiązuje górny limit 500 zł, a dla kart VISA obowiązuje górny limit 300 zł) w ramach usługi *cash back*, niezależnie od wysokości transakcji bezgotówkowej dokonanej kartą.

Na koniec II kwartału 2019 r. wypłatę sklepową (*cash back*) oferowało swoim klientom około 223,2 tys. placówek handlowych (sklepy i supermarkety, stacje benzynowe, hotele, salony prasowe i inne punkty handlowo-usługowe). Oznacza to, że w okresie II kwartału 2019 r. liczba takich placówek wzrosła o 11,8 tys. kolejnych punktów, co stanowi wzrost o 6% (wykres nr 4.8).

Wykres 4.8 Liczba (w tys.) placówek handlowo-usługowych oferujących wypłatę sklepową (*cash back*) w kolejnych kwartałach od II kwartału 2017 r.

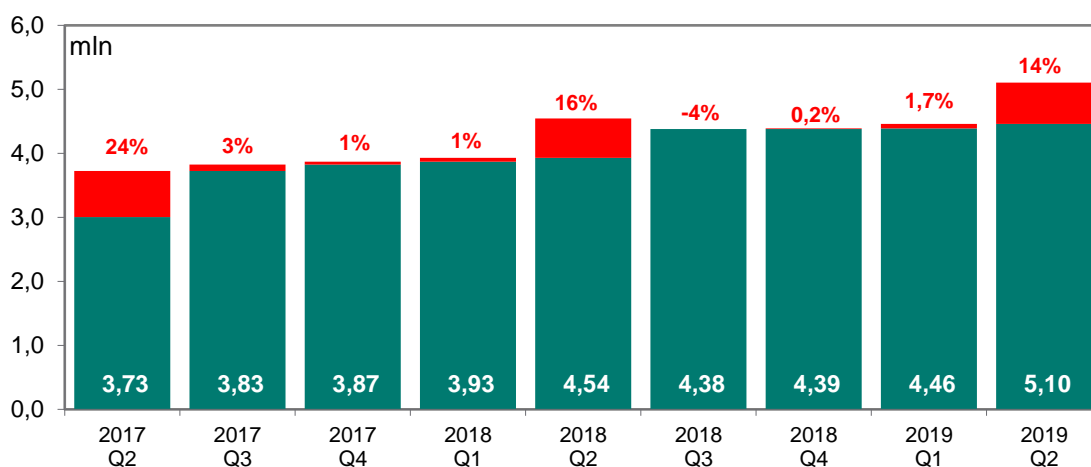

Źródło: dane od agentów rozliczeniowych

Według danych uzyskanych przez NBP od agentów rozliczeniowych na rynku polskim znajdowało się 291 tys. terminali przystosowanych do obsługi wypłat sklepowych. Oznacza to, iż na przestrzeni kwartału przybyło ich 14,2 tys., co stanowi wzrost o 5%.

Na przestrzeni II kwartału 2019 r. dokonano 5,1 mln wypłat sklepowych (*cash back*) i było ich o 642 tys. więcej niż poprzednim kwartale, co stanowiło znaczący wzrost o 14% (wykres nr 4.9).

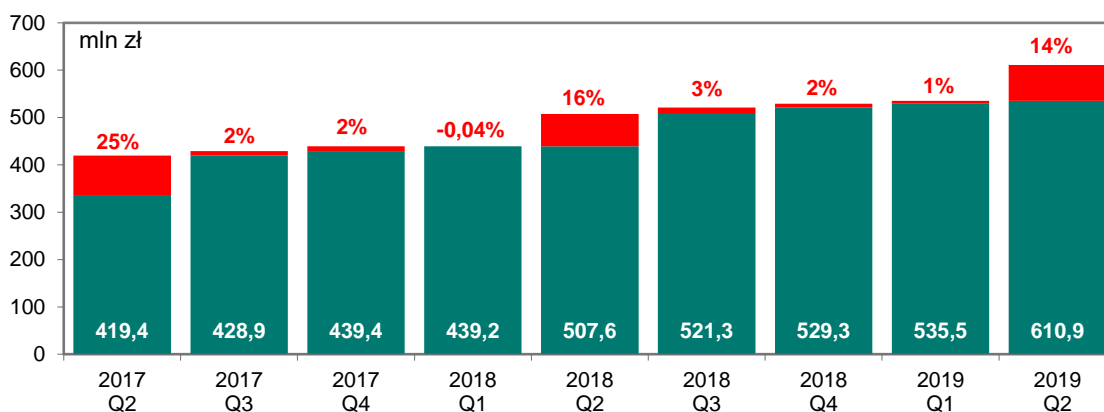
Wykres 4.9 Liczba (w mln) wypłat sklepowych (*cash back*) w kolejnych kwartałach od II kwartału 2017 r.

Źródło: dane od wydawców kart płatniczych

W II kwartale 2019 r. wartość wypłat sklepowych wyniosła 610,9 mln zł, tj. więcej o 75,4 mln zł w porównaniu do poprzedniego kwartału, co stanowi znaczący wzrost o 14% (wykres nr 4.10).

Wykres 4.10 Wartość (w mln zł) wypłat sklepowych (*cash back*) w kolejnych kwartałach od II kwartału 2017 r.

Źródło: dane od wydawców kart płatniczych

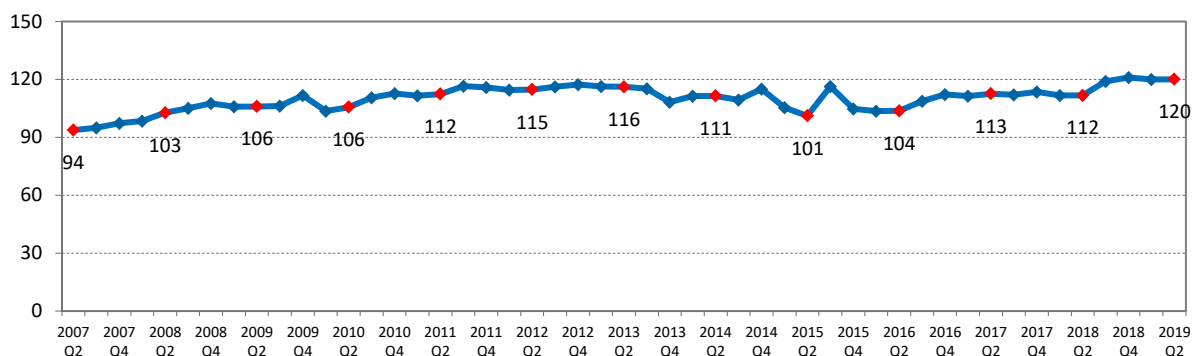
Średnia wartość pojedynczej transakcji wypłaty sklepowej dokonywanej przy użyciu karty wyniosła 120 zł (bez zmian w porównaniu z poprzednim kwartałem) (wykres nr 4.11). Na przestrzeni dłuższego okresu, wartość średnia waha się w granicach od 94 zł do 121 zł. Rynek polski potwierdził prawidłowość, zaobserwowaną również na innych rynkach, iż wypłaty sklepowe są wyko-

rzystywane przez klientów jako bieżące uzupełnienie płynności portfela. Można zatem potwierdzić, iż wypłata sklepowa (*cash back*) z założenia nie konkuruje z wypłatami dokonywanymi w bankomatach (średnia wartość wypłaty z bankomatu wynosi obecnie 539 zł).

Wykres 4.11 Średnia wartość (w zł) pojedynczej wypłaty sklepowej (*cash back*) w kolejnych kwartałach od II kwartału 2007 r.

Źródło: dane od wydawców kart płatniczych

Zestaw podstawowych wskaźników charakteryzujących liczbę i wartość transakcji realizowanych przy użyciu kart płatniczych na rynku polskim zaprezentowano w tabelach zamieszczonych w załącznikach nr 1 - 7.

Dodatkowo, szczegółowe dane dotyczące kart płatniczych w Polsce na przestrzeni kilkunastu ostatnich lat są publikowane na stronie www.nbp.pl w katalogu: System płatniczy > Dane i analizy -> Karty płatnicze.

Opracowała Magdalena Rabong
Ekspert, Wydział Analiz i Badań
Departament Systemu Płatniczego NBP

Załącznik 1. Liczba kart płatniczych

Tabela 1. Liczba kart płatniczych w I oraz II kwartale 2019 r. (według danych otrzymanych od banków)

LICZBA KART PŁATNICZYCH	2019 Q1	ZMIANA	ZMIANA%	2019 Q2
Karty dla klientów indywidualnych Udział %	37 225 939 89,3%	+ 738 tys.	↗ + 2% ↗	37 590 531 89,3%
Karty dla klientów biznesowych Udział %	4 445 710 10,7%	+ 39 tys.	↗ + 1% ↘	4 484 737 10,7%
Karty debetowe Udział %	33 091 388 79,4%	+ 380 tys.	↗ + 2% ↗	33 471 499 79,6%
Karty kredytowe Udział %	5 866 114 14,1%	- 34 tys.	↘ -0,6% ↘	5 832 042 13,9%
Karty obciążeniowe Udział %	232 668 0,6%	- 1 tys.	↘ -0,5% →	231 610 0,6%
Karty przedpłacone Udział %	2 481 479 6,0%	+ 59 tys.	↗ + 2% →	2 540 117 6,0%
Karty z paskiem magnetycznym oraz mikroprocesorem Udział %	37 807 576 90,7%	+ 188 tys.	↗ + 1,5% ↘	37 995 865 90,3%
Karty tylko z paskiem magnetycznym Udział %	2 208 691 5,3%	+ 69 tys.	↗ + 3% ↗	2 276 833 5,4%
Karty wirtualne Udział %	1 183 019 2,8%	+ 128 tys.	↗ + 11% ↗	1 311 067 3,1%
Karty tylko z mikroprocesorem EMV Udział %	467 471 1,1%	+ 19 tys.	↗ + 4% ↗	486 814 1,2%
Karty z mikroprocesorem innym niż EMV Udział %	4 892 0,01%	- 0,2 tys.	↘ -4% →	4 689 0,01%
OGÓŁEM:	41 671 649	+ 404 tys.	↗ + 1%	42 075 268
w tym:			□	
Karty płatnicze aktywne (w okresie kwartału) Udział % w ogólnej liczbie kart	27 455 318 65,9%	+ 165 tys.	↗ + 0,6% ↘	27 620 644 65,6%

Załącznik 2. Liczba transakcji kartami

Tabela 2. Liczba transakcji kartowych w I oraz II kwartale 2019 r. (według danych otrzymanych od banków)

LICZBA TRANSAKCI KARTOWYCH	2019 Q1	ZMIANA	ZMIANA %	2019 Q2
Karty dla klientów indywidualnych Udział %	1 355 202 206 96,4%	+ 200 mln	↗ +15% →	1 554 842 219 96,6%
Karty dla klientów biznesowych Udział %	50 222 965 3,6%	+ 5 mln	↗ +10% ↘	55 253 313 3,4%
Transakcje bezgotówkowe Udział %	1 246 067 223 88,7%	+ 188 mln	↗ +15% →	1 434 175 349 89,1%
Transakcje gotówkowe Udział %	159 357 948 11,3%	+ 17 mln	↗ +10% ↘	175 920 183 10,9%
Transakcje w kraju Udział %	1 345 048 393 95,7%	+ 195 mln	↗ +15% →	1 540 233 287 95,7%
Transakcje poza krajem Udział %	60 376 778 4,3%	+ 9 mln	↗ +16% →	69 862 245 4,3%
Karty debetowe Udział %	1 289 385 176 91,7%	+ 191 mln	↗ +15% ↗	1 479 890 779 91,9%
Karty kredytowe Udział %	106 792 391 7,6%	+ 14 mln	↗ +13% ↘	120 506 561 7,5%
Karty obciążeniowe Udział %	2 770 865 0,2%	+ 0,2 mln	↗ +6% →	2 947 497 0,2%
Karty przedpłacone Udział %	6 476 739 0,5%	+ 0,3 mln	↗ +4% ↘	6 750 695 0,4%
OGÓŁEM:	1 405 425 171	+ 205 mln	↗ +15%	1 610 095 532
Średnia liczba transakcji przypadająca na jedną kartę	33,7		↗	38,3

Załącznik 3. Wartość transakcji kartami

Tabela 3. Wartość transakcji kartowych w I oraz II kwartale 2019 r. (według danych otrzymanych od banków)

WARTOŚĆ TRANSAKCJI KARTOWYCH (zł)	2019 Q1	ZMIANA	ZMIANA%	2019 Q2
Karty dla klientów indywidualnych Udział %	149 148 449 790 84,9%	+ 22,3 mld	↗ +15%	171 483 646 888 85,4%
Karty dla klientów biznesowych Udział %	26 517 441 698 15,1%	+ 2,8 mld	↗ +11%	29 344 149 846 14,6%
Transakcje bezgotówkowe Udział %	79 847 717 362 45,5%	+ 12,8 mld	↗ +16%	92 675 391 324 46,1%
Transakcje gotówkowe Udział %	95 818 174 126 54,5%	+ 12,3 mld	↗ +13%	108 152 405 410 53,9%
Transakcje w kraju Udział %	165 882 252 815 94,4%	+ 23,8 mld	↗ +14%	189 653 795 063 94,4%
Transakcje poza krajem Udział %	9 783 638 673 5,6%	+ 1,4 mld	↗ +14%	11 174 001 671 5,6%
Karty debetowe Udział %	161 989 855 942 92,2%	+ 23,5 mld	↗ +15%	185 504 153 948 92,4%
Karty kredytowe Udział %	11 684 209 213 6,7%	+ 1,5 mld	↗ +13%	13 207 703 558 6,6%
Karty obciążeniowe Udział %	1 027 367 631 0,6%	+ 0,2 mld	↗ +12%	1 145 731 535 0,6%
Karty przedpłacone Udział %	919 458 702 0,5%	+ 0,1 mld	↗ +6%	970 207 693 0,5%
OGÓŁEM:	175 665 891 488	+ 25,2 mld	↗ +14%	200 827 796 734
Średnia wartość pojedynczej transakcji	125,0		↘	124,7

Załącznik 4. Bezgotówkowe oraz gotówkowe transakcje kartami płatniczymi

Tabela 4. Transakcje kartowe bezgotówkowe oraz gotówkowe w I oraz II kwartale 2019 r. (według danych otrzymanych od banków)

TRANSAKcje KARTAMI PŁATNICZYMI	2019 Q1	ZMIANA	ZMIANA%	2019 Q2
BEZGOTÓWKOWE TRANSAKcje KARTAMI PŁAT.				
Liczba transakcji	1 246 067 223	+ 188 mln	↗ + 15%	1 434 175 349
Udział % w ogólnej liczbie transakcji kartami	88,7%		↗	89,1%
w tym:				
Urządzenia akceptujące karty płatnicze	1 183 059 614	+ 183 mln	↗ + 15%	1 366 219 230
Card not present	63 007 609	+ 5 mln	↗ + 8%	67 959 119
w tym:				
Transakcje w kraju	1 188 699 411	+ 179 mln	↗ + 15%	1 367 912 045
Transakcje poza krajem	57 367 812	+ 9 mln	↗ + 16%	66 263 304
Wartość transakcji (w zł)	79 847 717 362	+ 12,8 mld	↗ + 16%	92 675 391 324
Udział % w ogólnej wartości transakcji kartami	45,5%		↗	46,1%
Średnia liczba transakcji przypadająca na jedną kartę	30,17		↗	34,09
Średnia wartość pojedynczej transakcji (zł)	64,1		↗	64,6
GOTÓWKOWE TRANSAKcje KARTAMI PŁAT.				
Liczba transakcji	159 357 948	+ 16,6 mln	↗ + 10%	175 920 183
Udział % w ogólnej liczbie transakcji kartami	11,3%		↘	10,9%
w tym:				
Bankomaty (wyплаты)	145 038 497	+ 15,3 mln	↗ + 11%	160 347 426
Kasy banku (wyплаты)	804 831	- 6 tys.	↘ - 1%	798 345
Wyплаты sklepowe (cash back)	4 461 676	+ 0,6 mln	↗ + 14%	5 103 187
w tym:				
Transakcje w kraju	156 348 982	+ 16 mln	↗ + 10%	172 321 242
Transakcje poza krajem	3 008 966	+ 0,6 mln	↗ + 20%	3 598 941
Wartość transakcji (w zł)	95 818 174 126	+ 12,3 mld	↗ + 13%	108 152 405 410
Udział % w ogólnej wartości transakcji kartami	54,5%		↘	53,9%
Średnia liczba transakcji przypadająca na jedną kartę	3,86		↗	4,18
Średnia wartość pojedynczej transakcji (zł)	601,3		↗	614,8

Załącznik 5. Karty płatnicze zbliżeniowe

Tabela 5. Płatności zbliżeniowe kartami płatniczymi - liczba kart, liczba transakcji oraz wartość transakcji (według danych otrzymanych od banków) oraz infrastruktura terminali płatniczych przystosowanych do płatności zbliżeniowych (według danych otrzymanych od agentów rozliczeniowych) w I oraz II kwartale 2019 r.

PŁATNOŚCI KARTAMI PŁATNICZYMI ZBLIŻENIOWYMI	2019 Q1	ZMIANA	ZMIANA%	2019 Q2
Liczba kart z funkcją zbliżeniową	35 378 935	+ 698 tys.	↗ + 2%	36 077 220
Udział % kart zbliżeniowych w ogólnej liczbie kart płatniczych	84,9%		↗	85,7%
<hr/>				
Liczba terminali zbliżeniowych	822 036	+ 31,1 tys.	↗ + 4%	853 164
Udział % terminali zbliżeniowych w ogólnej liczbie terminali	100,00%		→	100,00%
<hr/>				
Liczba transakcji zbliżeniowych	983 096 764	+ 172 mln	↗ + 17%	1 154 931 094
Udział % transakcji zbliżeniowych w ogólnej liczbie tr. bezgotówkowych	84,6%		↗	86,3%
<hr/>				
Wartość transakcji zbliżeniowych	51 920 197 215	+ 10,3 mld	↗ + 20%	62 204 768 422
Udział % transakcji zbliżeniowych w ogólnej wartości tr. bezgotówkowych	75,6%		↗	77,6%
<hr/>				
Średnia wartość pojedynczej transakcji zbliżeniowej (zł)	52,8		↗	53,9

Załącznik 6. Wyплаты gotówki w bankomatach oraz wypłaty sklepowe (cash back)

Tabela 6. Wyплаты w bankomatach (według danych od operatorów bankomatów) oraz wypłaty sklepowe cash back (według danych od wydawców kart) w I oraz II kwartale 2019 r.

Rynek kart płatniczych	2019 Q1	ZMIANA	ZMIANA%	2019 Q2
BANKOMATY				
Liczba bankomatów	22 668	+ 140	↗ + 0,6%	22 808
Liczba wypłat w bankomacie	149 108 411	+ 14,3 mln	↗ + 10%	163 419 607
Wartość wypłat w bankomacie (w zł)	78 943 512 199	+ 9,19 mld	↗ + 12%	88 131 187 272
Średnia wartość wypłaty w bankomacie (zł)	529		↗	539
Średnia dzienna liczba wypłat przypadająca na pojedynczy bankomat	73,09		↗	78,74
Wypłaty sklepowe (cash back)				
Liczba placówek handlowo-usługowych	211 447	+ 11,8 tys.	↗ + 6%	223 249
Liczba terminali	277 046	+ 14,2 tys.	↗ + 5%	291 273
Liczba transakcji	4 461 676	+ 642 tys.	↗ + 14%	5 103 187
Wartość transakcji (zł)	535 505 468	+ 75,4 mln	↗ + 14%	610 863 542
Średnia wartość pojedynczej transakcji (zł)	120		→	120

Załącznik 7. Rynek akceptacji kart płatniczych wg danych od agentów rozliczeniowych

Tabela 7. Wykorzystanie elektronicznych instrumentów płatniczych w I oraz II kwartale 2019 r. (według danych przekazanych przez agentów rozliczeniowych)

Rynek kart płatniczych	2019 Q1	ZMIANA	ZMIANA %	2019 Q2
Rynek akceptacji kart płatniczych				
Liczba akceptantów	385 886	+ 12,6 tys.	↗ + 3%	398 444
Liczba punktów handlowo-usługowych	640 602	+ 21,3 tys.	↗ + 3%	661 856
Liczba urządzeń akceptujących elektroniczne instr. płatnicze	822 036	+ 31,1 tys.	↗ + 4%	853 164
Liczba transakcji	1 224 657 433	+ 161 mln	↗ + 13%	1 385 838 552
Wartość transakcji (zł)	76 367 913 709	+ 9,3 mld	↗ + 12%	85 673 102 567
Średnia wartość pojedynczej transakcji (zł)	62,4		↘ - 1%	61,8
Średnia dzienna liczba transakcji przypadająca na pojedyncze urządzenie akceptujące elektroniczne instrumenty płatnicze	16,6		↗ + 8%	17,9
TERMINALE POS				
Liczba akceptantów	356 338	+ 16,3 tys.	↗ + 5%	372 659
Liczba punktów handlowo-usługowych wyposażonych w terminale	590 545	+ 23,3 tys.	↗ + 4%	613 871
Liczba urządzeń	822 036	+ 31,1 tys.	↗ + 4%	853 164
Liczba transakcji	1 195 575 592	+ 160 mln	↗ + 13%	1 355 696 503
Wartość transakcji (zł)	72 600 725 276	+ 9,2 mld	↗ + 13%	81 794 089 877
Średnia wartość pojedynczej transakcji (zł)	60,7		↘ - 1%	60,3
Średnia dzienna liczba transakcji przypadająca na terminal	16,2		↗ + 8%	17,5
Płatności w Internecie				
Liczba akceptantów	29 548	- 3,8 tys.	↘ - 13%	25 785
Liczba punktów handlowo-usługowych wyposażonych w terminale	50 057	- 2,1 tys.	↘ - 4%	47 985
Liczba transakcji	24 795 192	+ 0,7 mln	↗ + 3%	25 463 204
Udział% transakcji w całości transakcji bezgotówkowych	2,02%		↘	1,84%
Wartość transakcji (zł)	3 232 611 428	+ 37,9 mln	↗ + 1%	3 270 531 494
Udział% transakcji w całości transakcji bezgotówkowych	4,23%		↘	3,82%
Średnia wartość pojedynczej transakcji (zł)	130		↘	128
Średnia dzienna liczba transakcji	275 502		↗	279 815

Spis wykresów

Wykres 2.1 Liczba kart płatniczych (w mln szt.) w Polsce na koniec kolejnych kwartałów od 2004 r.....	3
Wykres 2.2 Liczba kart płatniczych aktywnych (w mln szt.) oraz ich udział procentowy w ogólnej liczbie kart wyemitowanych w Polsce na koniec kolejnych kwartałów od II kwartału 2017 r.	4
Wykres 2.3 Struktura wydanych kart według poszczególnych systemów kartowych - stan na koniec I i II kwartału 2019 r.	4
Wykres 2.4 Struktura wydanych kart w podziale na karty debetowe, kredytowe, obciążeniowe oraz przedpłacone - stan na koniec I i II kwartału 2019 r.....	5
Wykres 2.5 Liczba kart debetowych na koniec kolejnych kwartałów od II kwartału 2017 r.....	6
Wykres 2.6 Liczba kart kredytowych na koniec kolejnych kwartałów od II kwartału 2017 r.....	7
Wykres 2.7 Wskaźniki udziału kredytów zagrożonych w wybranych kategoriach kredytów w kolejnych miesiącach od stycznia 2017 r.....	7
Wykres 2.8 Liczba kart obciążeniowych na koniec kolejnych kwartałów od II kwartału 2017 r.....	8
Wykres 2.9 Liczba kart przedpłaconych na koniec kolejnych kwartałów od II kwartału 2017 r.....	9
Wykres 2.10 Struktura kart w podziale według technologii zapisu danych w I i II kwartale 2019 r.....	10
Wykres 2.11 Liczba kart z paskiem magnetycznym i z mikroprocesorem na koniec kolejnych kwartałów od II kwartału 2017 r.....	10
Wykres 2.12 Liczba kart tylko z paskiem magnetycznym na koniec kolejnych kwartałów od II kwartału 2017 r.	11
Wykres 2.13 Liczba wyemitowanych kart zbliżeniowych oraz udział kart zbliżeniowych w liczbie wszystkich kart płatniczych na koniec kolejnych kwartałów od II kwartału 2017 r.....	12
Wykres 3.1 Liczba (w mln) transakcji kartami w kolejnych kwartałach od II kwartału 2017 r.	13
Wykres 3.2 Struktura liczby przeprowadzonych transakcji przy użyciu kart w I i II kwartale 2019 r.....	14
Wykres 3.3 Udział transakcji bezgotówkowych i gotówkowych w ogólnej liczbie transakcji przeprowadzonych przy użyciu kart płatniczych w II kwartale 2018 r. oraz II kwartale 2019 r.....	14
Wykres 3.4 Wartość (w mld zł) transakcji kartami w kolejnych kwartałach od II kwartału 2017 r.	15
Wykres 3.5 Udział wartości transakcji bezgotówkowych i gotówkowych przeprowadzonych przy użyciu kart płatniczych w II kwartale 2018 r. oraz II kwartale 2019 r.....	15
Wykres 3.6 Liczba (w mld) transakcji bezgotówkowych w kolejnych kwartałach od II kwartału 2017 r.	16
Wykres 3.7 Wartość (w mld zł) transakcji bezgotówkowych w kolejnych kwartałach od II kwartału 2017 r.	17

Wykres 3.8 Średnia liczba transakcji bezgotówkowych realizowanych pojedynczą kartą płatniczą w kolejnych kwartałach od I kwartału 2010 r.	18
Wykres 3.9 Liczba (w mln szt.) operacji bezgotówkowych rozliczanych przez agentów rozliczeniowych w kolejnych kwartałach od II kwartału 2017 r.	19
Wykres 3.10 Wartość (w mld zł) operacji bezgotówkowych rozliczanych przez agentów rozliczeniowych w kolejnych kwartałach od II kwartału 2017 r.	19
Wykres 3.11 Średnia wartość (w zł) pojedynczej transakcji bezgotówkowej rejestrowanej przez agentów rozliczeniowych w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2003 r.	20
Wykres 3.12 Liczba (w mln) transakcji przeprowadzanych przy użyciu kart w Internecie w kolejnych kwartałach od II kwartału 2017 r.	20
Wykres 3.13 Wartość (w mld zł) transakcji przeprowadzanych przy użyciu kart w Internecie w kolejnych kwartałach od II kwartału 2017 r.	21
Wykres 3.14 Liczba (w mln) transakcji bezgotówkowych przeprowadzanych przy użyciu kart zbliżeniowych oraz udział transakcji zbliżeniowych w liczbie wszystkich transakcji bezgotówkowych kartami w kolejnych kwartałach od II kwartału 2017 r.	22
Wykres 3.15 Wartość (w mld zł) transakcji bezgotówkowych przeprowadzanych przy użyciu kart zbliżeniowych oraz udział transakcji zbliżeniowych w wartości wszystkich transakcji bezgotówkowych kartami w kolejnych kwartałach od II kwartału 2017 r.	23
Wykres 3.16 Średnia wartość (w zł) pojedynczej transakcji kartą płatniczą przeprowadzonej w formie zbliżeniowej w kolejnych kwartałach od II kwartału 2016 r.	23
Wykres 4.1 Liczba bankomatów w kolejnych kwartałach od II kwartału 2017 r.	24
Wykres 4.2 Liczba (w mln) transakcji wypłaty gotówki przeprowadzanych w bankomatach w kolejnych kwartałach od II kwartału 2017 r.	24
Wykres 4.3 Wartość (w mld zł) transakcji wypłaty gotówki przeprowadzonych w bankomatach w kolejnych kwartałach od II kwartału 2017 r.	25
Wykres 4.4 Średnia wartość (w zł) transakcji wypłaty gotówki przeprowadzonej w bankomatach w kolejnych kwartałach od I kwartału 2010 r.	25
Wykres 4.5 Liczba akceptantów (w tys. szt.) na koniec kolejnych kwartałów od II kwartału 2017 r.	26
Wykres 4.6 Liczba (w tys.) punktów handlowo-usługowych akceptujących płatności kartowe na koniec kolejnych kwartałów od II kwartału 2017 r.	27
Wykres 4.7 Liczba (w tys.) terminali POS na koniec kolejnych kwartałów od II kwartału 2017 r.	27
Wykres 4.8 Liczba (w tys.) placówek handlowo-usługowych oferujących wypłatę sklepową (<i>cash back</i>) w kolejnych kwartałach od II kwartału 2017 r.	28
Wykres 4.9 Liczba (w mln) wypłat sklepowych (<i>cash back</i>) w kolejnych kwartałach od II kwartału 2017 r.	29
Wykres 4.10 Wartość (w mln zł) wypłat sklepowych (<i>cash back</i>) w kolejnych kwartałach od II kwartału 2017 r.	29

Wykres 4.11 Średnia wartość (w zł) pojedynczej wypłaty sklepowej (*cash back*) w kolejnych kwartałach od II kwartału 2007 r. 30

---

www.nbp.pl

